

HÖGEMÅN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 23 JULI 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

FOGELSTAD-SOMMAR

KVINNOR FRÅN HELA SVERIGE LÄRA SAMHÄLLSKUNSKAP PÅ FRÖKEN ELISABETH TAMMS VACKRA SÖRMLANDSGODS.

Överst till höger: Fogelstads ägarinna, fröken Elisabeth Tamm i sitt bibliotek. I ovalen: rast mellan föreläsningarna. Nederst till vänster en exteriör av Fogelstad med kursdeltagarna samlade i gröngräset.

Till vänster: Fröken Tamm kallar de flitiga medborgarinnorna till middag. Till höger: Fru Elin Wägner på en "rast" i samspråk med den ende manlige gäst, som f. n. vistas på Fogelstad.

Under det fröken Elisabeth Tamm själv har ferier från riksdagsarbetet, har hon passat på att ge andra intresserade kvinnor inblick i samhällskunskap och därmed förutsättningar att delta i det samhällsarbete, som nu i allt större utsträckning väntar kvinnorna. På hennes vackra Fogelstad ha 26 kvinnor från alla delar av landet samlats till de kurser i samhällskunskap, i vilka fröken Tamm själv är den ledande kraften. Det bör bli fyra rika veckor för kursdeltagarna. I

en ljuvlig Sörmlandsnatur, som gäster på ett vackert gammalt herresäte, få de genom fröken Tamm och hennes utmärkta medhjälpare en mycket mångsidig och praktiskt lagd undervisning. Redan de första par tre dagarna försatte kursdeltagarna in medias res: där var föreläsningar i historisk statskunskap av fröken Honorine Hermelin, föredrag av fru Elin Wägner och fru Manda Björling i resp. skriftlig och muntlig framställningskonst; vidare fingo eleverna upp-

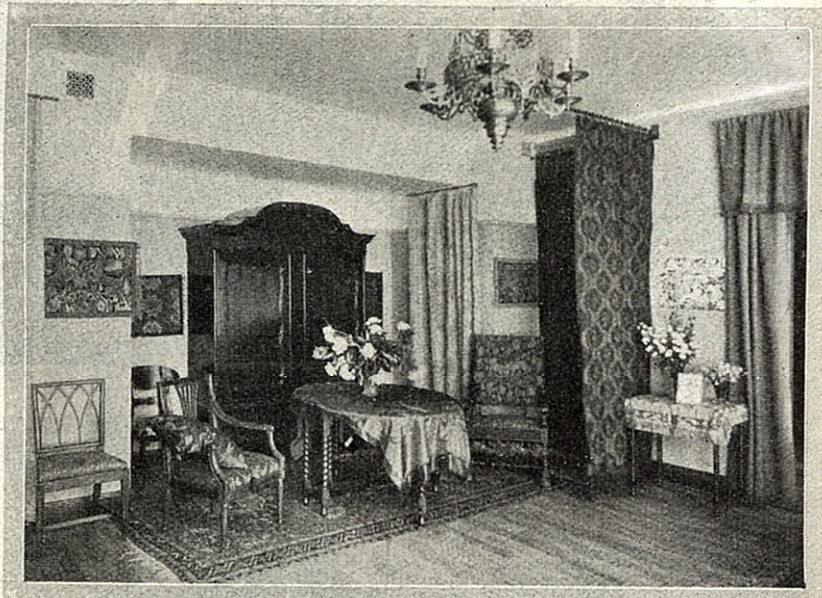
gifter för självständigt arbete etc. Femton olika levnadsbanor äro representerade bland kursdeltagarna. Där finnas lärarinnor av alla slag, folkskolelärarinnor, seminarielektorer, skolkökslärarinnor. Där finnas tandläkare, barnmorska, sjuksköterska, småbrukare, arbeterska, och en hel del av kursdeltagarinnorna äro rätt och slätt gifta fruar, som tagit ledigt från man och barn för att under fyra veckor ägna sig åt studier i samhällskunskap.

A.B. THYRA GRAFSTRÖM OCH BIKUPAN I NYA LOKALER

FRU THYRA GRAFSTRÖM HAR NYLIGEN EFTER ATT I MÅNGA år varit föreståndarinna för Nordiska Kompaniets textilavdelning, börjat ett eget företag i Mästersamuelsgatan 6, 1, där en ståtlig utställning av ateljéns högt uppskattade textilier kunna beses. I de ljusa, rymliga utställningssalarna finner man utsökta prov på den äktsvenska textilkonst, fru Grafström och hennes stab av värderade medhjälpare — arkitekterna Berg-

Interiör från Bikupans nya försäljningslokal.

Ett hörn av Thyra Grafströms nya utställningssal.

sten och Hörvik, doktorinnan Agnes Sutthoff, fröken Annie Frykholm m. fl. — givit upphov till. Särskilt lägger man märke till en härlig handknuten flossamatta, komponerad av doktorinnan Sutthoff och rikhaltiga prov på den gamla svenska linnedamasteknik, fru Grafström under de senare åren med så stor framgång återupplivat. Intill utställningssalarna glada, ljusa arbetsrum för brodöserna. Det blir alltså i Mästersamuelsgatan 6 fru Grafström i höst kan fira 25-årsjubileet av sin verksamhet.

Nästan samtidigt har den välbekanta Bikupan, som genom en följd av år residerat i stora stråkvägen vid Klarabergsgatan, flyttat in i Allmänna Telefonens gamla lokal, Malmkillnadsgatan 30 och här fått en präktig, rymlig försäljningslokal för sina välrenommerade linnestyrslar, folkdräkter o. s. v. Fröken Maria Ericson, som i 37 års tid förestått affären med osvikligt nit och intresse, hoppas att Bikupans många vänner, som under de 52 år den funnits gynnat dess syfte att skaffa särskilt de gamla arbetsförtjänst, skola hitta in även på det nya stället.

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4 Expeditionen: kl. 9—5
Riks 1646. At. Norr 9803 Riks 1646. At. Norr 6147
Red. Högman: kl. 11—1 Annonsskont.: kl. 9—5
Riks 8660. At. Norr 402 Riks 1646. At. Norr 6147

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år ..... Kr. 15:—	Helt år ..... Kr. 19:50
Halvt år ..... " 8:—	Halvt år ..... " 10:—
Kvartal ..... " 4:25	Kvartal ..... " 5:25
Månad ..... " 1:50	Månad ..... " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 Utländska annonser:
öre å textside. Beständ 45 öre efter text., 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
o. Platssökande 25 öre. för särsk. begärd plats.

J U B E L N F E S T E N

EN MONODIALOG. AV DEN INBITNE.

KÄRASTE MIN THEOFIE! JA, förlåt mig, om jag tilltalar dig en smula apostoliskt och bellmanianskt tillika. Men jag känner mig högtidsstämd i dag, och jag vet, att även du har rätt att gå å hög ås bland glimmande minnen. Kanhända har det hänt dig detsamma som mig. Du slår upp din almanacka för att ta reda på en förfalldag, och så blir du sittande några ögonblick mitt i en andhämtning. Du har upptäckt, att det förflytit ett kvarts sekel, sedan samhället krönte din unga mogenhet med den vita sammetsmössan.

Om du nu vore en ritualtrogen svensk, skulle du bänka dig med forna klasskamrater på Hasselbacken. Du vet, hur det går till enligt de svenskes religion. Där samlas alla pojkarne, som nu blivit män i staten eller — utom stat: majoren och intendenten, rådmannen och byråchefen, kanslirådet och den nybakade ministern i den nybakade randstaten, bankdirektören och han, som stannat i växten och blivit simpel grosshandlare, för övrigt den mest högmögne av hela laget. Men du själv då? Har inte du också stannat i växten? Jo, visserligen. Du är i hög grad utom och utan stat. Du är poet och gycklare. Därför vill du inte vara med, när ministern mellan laxmajonnäsen och morkullan höjer champagneglaset och talar för minnena eller när grosshandlaren med fet och apoplektisk röst läser upp ett par rimmade telegram till den gamle rektorn och till klassföreståndaren. Och så skiljas bröderna för att kanske aldrig mera träffas, medan modern jorden plockar dem tillbaka i sitt sköte en för en, en för en.

Nej, kära min Theofile, sånt där gyckel vill du inte vara med om, ifall jag känner dig rätt. Du är poet och gycklare. Därför vill du begå den stora jubeldagen i stilla samtal med dig själv framför spegeln — i andlig måtto åtminstone. Det är gott med litet självbespeglning, några diapsalmata ad se ipsum efter Kierkegaards föredöme, om det också är tjugofem år emellan tillfällena. Det mesta när väl aldrig över medvetandets tröskel. Det går som en krusande vindfläkt över en vattenflata, vilken i nästa ögonblick slätas ut och blir stilla. Men även ett skum och en krusning kunna fasthållas för tanken att artikuleras till ord, bara man har den rätta kärleken. Slut dig därför inne i din kammare och lyck dörren till. Kanhända komma orden sålunda, om du annars är en god lyssnare:

"För tjugufem år sedan... Vilken ocean av lärdom rymdes icke då i den stackars hjärnan, all jordens kunskap tyckte vi. Visserligen bara elementen, men äro icke elementen just koncentratet och resultatet av människornas tankar och verk före oss? Längre fram i livet stiga vi nog djupare ned på en eller annan punkt, men det blir ständigt i vårt eget schakt, vårt specialfack, ty vi hinna aldrig att ens glutta in i sidoschakten. Levebrödet kräver helt sin man. Men då åto vi andras bröd och hade tid och lust till att överblicka och pejla. Mogenheten — man skrattar åt den efteråt, ty man tror sig veta, att den är ett nonsens och en omöjlighet vid så unga år. Den rätta mogenheten kommer ju först långt efteråt, sedan vi glömt det mesta av det, som då utgjorde vår mo-

genhet och våra föräldrars stolthet. Men det är gott att en gång ha stått på vågens högsta punkt och sett sig omkring. Sedan stupar den brant utför. Och när vi vid vägens ände tumla ned i det sista schaktet, finns inte en plåt kvar av den rustning, som en gång glimmade i solen. Vi födas nakna och hjärntomma, vi mogna för kunskapsrustningar och proppa vår hjärna med ordens grannlåt, och lika nakna och hjärntomma glida vi in i det skumma.

Men hejsan! Varför skulle inte fästens stora ögonblick vara det enda verkliga och det andra sken? Lika gott — det är nyttigt att konfrontera åldrarna med varandra och räkna ut facit. Om det också inte blir mera, än som rymmes i nypan, så är det dock en lust att räkna och minnas. Jorden är gödd med studenter och vita mössor, och ständigt stiga nya generationer upp på vägkrönet och tumla tillbaka. Det är gott, att så är för — jordmånen skull.

Vi sitta och tänka så här bittert, vemodigt å la Hjalmar Söderberg: vad göra vi med vårt liv, vi människor? Vad blev det av de bålstore kunskaperna? Spörj vinden och vattnet efter dallringen och skummet och gå lika gärna på spaning efter "la neige d'antan" — snön som föll i fjol! Vilken otrolig lärdom besutto vi inte anno dazumal! Vi kände orsakerna till peloponnesiska kriget och kunde kejsarlängderna baklänges, ifall så krävdes. Och nu veta vi icke ens orsakerna till det världskrig, i vars efterdyning vi kava oss fram med ett "rädde sig den som kan", och tidens kejsare ha gått i jorden, lämnande slott och troner åt presidenter. Vi visste att $(a+b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab$. Vi lärde oss de fyra räknesätten,

Hugo Öberg 50 år.

DEN FÖRFATTARE, SOM NU (DEN 16 d:s) passerade 50-årsgränsen, väckte redan när han 1905 debuterade med sin djärva realistiska familjeroman "Sonen" uppmärksamhet och även en viss oro. Mellan det året och 1922 ligger en rik produktion, som säkert, får man hoppas, ännu icke på länge skall vara avslutad. Oro har det stått också kring åtskilliga av dessa senare succésromaner, och det icke endast på grund av deras kraftiga färgläggning, utan också tack vare deras karaktär av nyckelromaner. Som konstnär anses han av många stå högst i sina fina naturskildringar, framför allt dem i "Gräverk och nyckelblomster".

men ute i livet funno vi blott användning för ett enda: subtraktion. Vi kände formlerna för solstrålens gång genom konkava linser. Men sedan vi själva setat oss till konvexitet och fetthjärta på levebrödets kontorsstolar, ha vi inte kommit formeln för vårt eget liv ett tuppfjät närmare. Vi rabblade upp kyrkomötesbeslut och religionslärans definition på kallelsen och behållelsen i en rätt tro, men vad har det blivit av vår egen kallelse och vår egen tro? Vi kunde böja älska på fem levande och döda språk, men kunna vi nu ens älska på modersmålet? Vi skilde, som om det varit en lek, på monokotyledoner och dikotyledoner, men vad veta vi om våra egna hjärtblad, när vi pressa en syrenklase mot ansiktet och kämpa mot gråten? Och först och sist: den tiden gingo vi på ändlösa vandringar utanför hemstaden med "den bäste vännen", han, som vi trodde på som guld, och klarlade guds existens och själens odödlighet, som om det varit ren matematik. Och nu sitta vi med livet som en urkramad citron i handen, och hela facit av barndomens rena matematik är vissheten om ondskans fruktansvärda makt och vänskapens flyktighet, när kampen står om karriären.

Det är alltså inte mycket, som finns kvar av vår stolta mogenhet. Än sedan! Nu äro vi "fackmän" och ha varken tid, behov eller lust att tänka på annat än det som har sammanhang med levebrödet. Nej, stopp där, min bäste! Dispens för en dag, för jubeldagen! I dag flyga våra tankar för en gångs skull utanför pliktmarginalen. De flyga tvärs genom Sverige till barndomsstaden. Där flyter Klaran bred och trygg och famnar staden precis som för ett kvarts sekel sedan, och mitt Värmlands skogar glida i gula rotar och korpralskap ut i Vänern och vidare mot havet. Där ha alléträden kring torget nu som bäst tänt sina blomkandelabrar, och på min faders gård blomma syrenerna alldeles som då, när vi tågade in under kastanjerna sjungande: "Inga sorger, inga sorger i våra sinnen bo..."

Min faders gård — det finns alltså ännu stilla platser, som äro ens egna, naturreservationer, vilka icke tarva lagens skyddande hand. Ingen främmande kan göra intrång där, ty de värden, som förvaltas där, äro andliga och hart när osägbara. Alla andra kransar vissna och varda till mull, men silverkransen, studentkransen, som mor flätade av finaste filigran, ligger fräsch och blank i sin kartong."

*

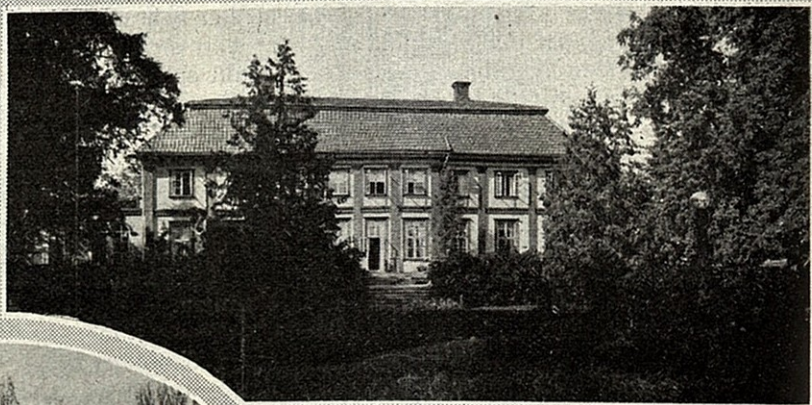
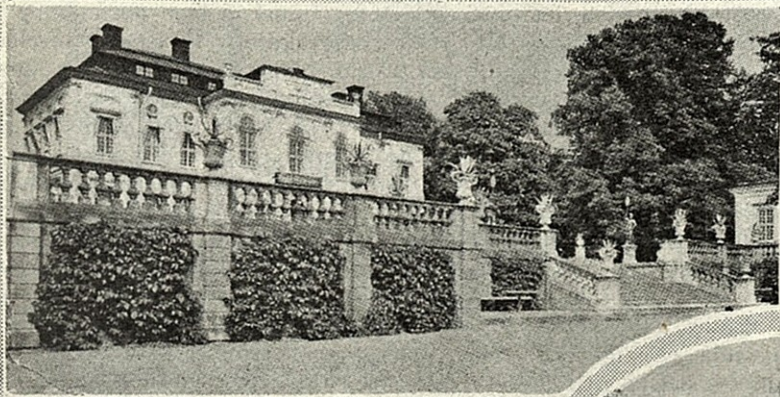
Kära min Theofile, jag hör, hur din stillsamma monolog tystnar vid den punkten. Det finns ju heller ingenting att tillägga. Jag ser, hur du lyfter den något för tränga gamla studentmössan från starkt diskonterade lockar, där silvret glimmar fram. Nu pressar du sammetskullen, som fått en färg av gammalt elfvenben, mot ansiktet, och om jag inte tar fel, mumla dina läppar några underbara rader av Heidenstam:

Mitt största minne gästar vårt hus, och långt genom stormiga nattens brus och långt över mörka vatten och länder har lagts på mitt hår två välsignande händer.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

DEN DÖENDE SLOTTSROMANTIKEN

GAMLA SLOTT OCH HERRESÄTEN, SOM BLI HUSHÅLLSSKOLOR OCH PENSIONAT.

T. v.: Steninge herresäte, som nu skall bli vilohem och hushållsskola. — T. h. det gamla Per-Brahe-

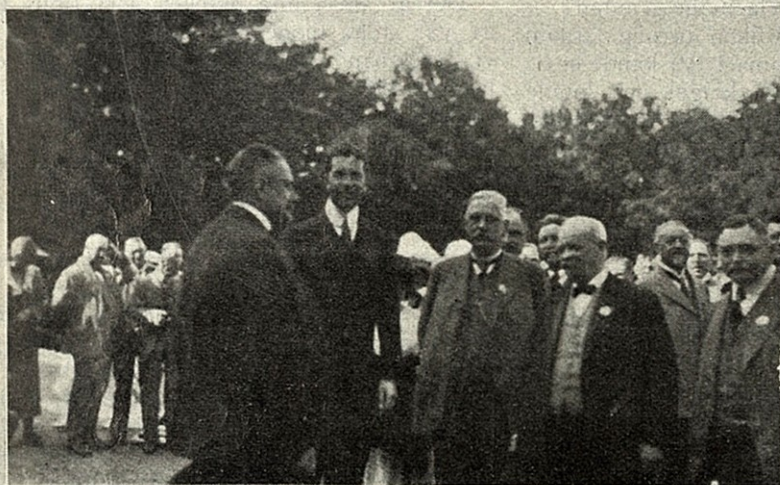
ETT SLOTT ELLER ETT GAMMALT herresäte på landet hägrar för de flesta av oss som ett paradiset. Många ha väl icke annan bekantskap med ett sådant Eden än den de fått någon kort stund de som turister eller

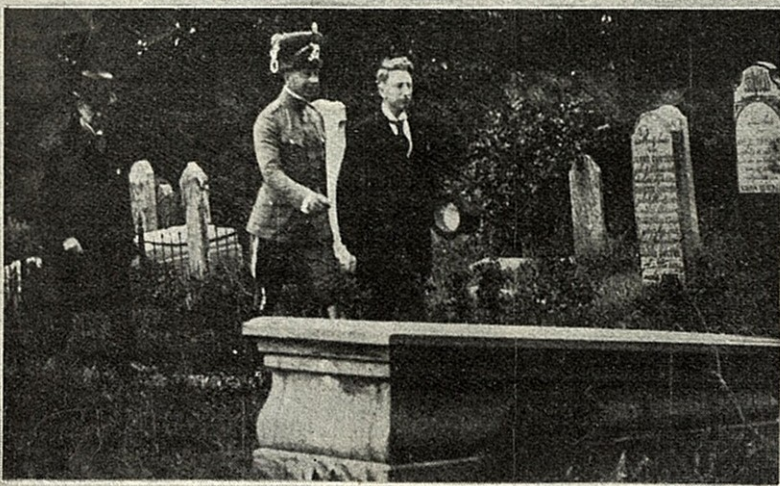
godset Östanå, numera konvalescenthem för barn. — I ovalen i mitten Gysinge slott, numera pensionat.

söndagsresande drömt bort i en åldrig herrgårdsallé, under vars blommande lindar liksom dröjer något av en gammal förnäm svensk kultur, som ännu bildar oaser i ett

(Forts. sid. 733.)

T. v.: Kronprinsen har nyligen på Sofiero mottagit besök av medlemmar i Köpenhamns och Hälsingborgs hantverksföreningar. På bilden syns kronprinsen i samtal med föreningarnas ledare. — T. h.: Från föreningen Nordens studievecka i Hälsingborg: Kronprinsen och de kommitterade utanför konsthallen. Längst t. h. förf. Axel Ahlman, bredvid honom frk. Lizzie Möller och fru Gerda Nordling. (Foto S. Almquist).

T. v.: Tyske exkronprinsen bevistade härom dagen bisättningen av den avlidne borgmästaren i Wieringen, Holland. — T. h.: Under konferensen i Haag låter sovjet-representanten Litvinov flitigt intervjua sig av journalister från alla länder — också en propagandametod. (Foto Welt-Photo-Bericht).

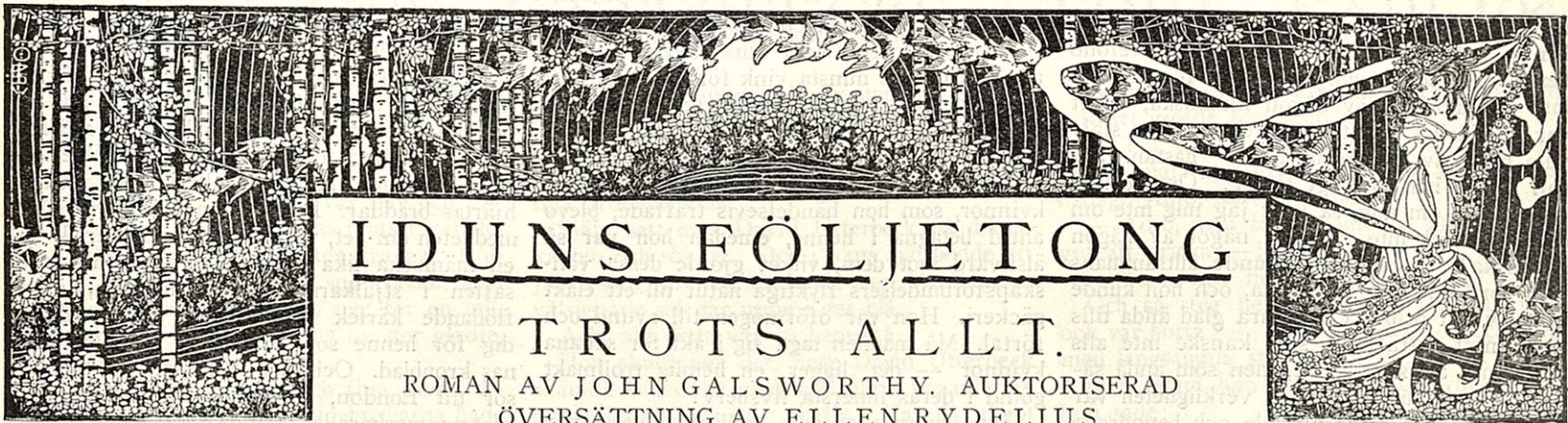
FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG

TROTS ALLT.

ROMAN AV JOHN GALS WORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

(Forts.)

OCH WINTON FICK ETT STYNG I hjärtat — hon var precis dottern till henne, som han förlorat! Och han sade med en röst, som han tyckte darrade:

— Nå, Gyp?

— Tack för leksakerna, jag tycker om dem.

Han sträckte ut handen, och hon lade allvarligt sin lilla hand i den. En förnimmelse av tröst, liksom om någon stuckit in ett finger och slätat ut hans hjärta, kom över Winton. Milt, för att inte skrämma henne, lyfte han hennes hand en smula, böjde sig ned och kysste den. Kanske var det emedan han ögonblickligen såg, att hon var så känslig ett barn kan vara, eller också kom det sig av det sätt många soldater få genom att handskas med sina underlydande, dessa enkla, sluga barn, eller av någon djupare instinktiv känsla av samhörighet dem emellan. Vad det än var, men från detta ögonblick greps Gyp av en övervallande beundran för honom, en av dessa besinningslösa tillgivenhets känslor, som barn ibland fatta för de mest omöjliga personer.

Han brukade gå dit vid en tid på dagen, då han visste att godsägaren sov, mellan två och fyra. När han varit tillsammans med Gyp, promenerat med henne i parken, ridit med henne i Rotten Row eller på regnväders dagar suttit i hennes ensliga barnkammare och berättat sagor, medan den tjocka Betty tittade på, halvt hypnotiserad, med en ganska besynnerlig och tvivlande blick i sitt välmående ansikte — efter sådana timmar var det svårt för honom att gå in i godsägarens arbetsrum och sitta och röka mitt emot honom. Dessa tête-à-tête påminde honom alltför mycket om det förflutna, då han med ett sådant förtvivlans mod lagt band på sig — det var alltför mycket av det gamla inre agget mot den andres lagliga äganderätt — för mycket skuld känsla. Men Winton var tredubbelt försäkrad mot att förråda sina känslor. Godsägaren hälsade honom hjärtligt välkommen, han såg ingenting, kände ingenting, var tacksam för hans godhet mot barnet. Ja, ja — han hade dött våren därpå. Och Winton fann, att han blivit utsedd till Gyps förmyndare och målsman. Sedan hustruns död hade godsägaren vårdslösat sina affärer, hans egendom var högt intecknad, men Winton tog emot uppdraget med nästan bister tillfredsställelse och intrigerade från denna stund grundligt för att få rå om Gyp alldeles ensam. Huset vid Mount Street såldes, egendomen i Lincolnshire arrenderades ut. Hon själv och barnjungfrun Betty installerades i hans jaktvillan Mildenhams. I sin iver att få henne avlägsnad från alla godsägarens släktingar drog han sig icke för att till det yttersta använda den förmåga han

obestriddligen hade att verka otillgänglig. Han var aldrig oartig mot någon av dem, han helt enkelt kylde ut dem. Som han själv hade gott om pengar, kunde man inte ifrågasätta hans motiv. På ett år hade han isolerat henne från alla utom den tjocka Betty. Han hade inga samvets kval, ty Gyp var lika olycklig, skild från honom, som han från henne. Han hade bara en svår halvtimme att genomlida. Det var då han till sist beslutat att hon skulle kallas vid hans namn, om inte lagenligt så åtminstone i praktiken, i trakten kring Mildenhams. Och det var Markey, som fått till sägelse, att Gyp för framtiden skulle bli lilla miss Winton. Då han kom hem från jakten den dagen, stod Betty och väntade i hans arbetsrum. Hon stod mitt i den tommaste delen av det tämligen mörka rummet, så långt som möjligt från möbler eller småsaker. Hur länge hon stått där, vet Gud allena, men hennes runda, skära ansikte bar ett uttryck mitt emellan skräck och beslutsamhet, och hon hade totalt skrynklats ned sitt vita förkläde. Hennes blå ögon mötte Wintons med en slags förtvivlan.

— Det var om det där Markey berättat mig, sir. Min gamle husbonde skulle inte ha tyckt om det.

Träffad på sin ömmaste punkt genom denna påminnelse, att han inför världen icke varit någonting för den älskade, att inför världen hade godsägaren, som icke betytt något för henne, varit allt, sade Winton iskallt:

— Verkligen! Ni får i alla fall vara god och rätta er efter min önskan.

Den korpulenta tjänstflickans ansikte blev mycket rött. Hon utbrast andlöst:

— Ja, sir, men jag har sett vad jag sett. Jag sade aldrig någonting, men jag har ögon i huvudet. Om miss Gyp skall anta ert namn, sir, kommer folk att prata, och min kära, döda matmor...

Men då hon såg hans ansikte, tystnade hon med öppen mun.

— Ni får vara så vänlig att behålla era tankar för er själv. Om ni genom ord eller handling ger det ringaste orsak till prat, så får ni flytta. Ni flyttar, förstår ni, och ni får aldrig se Gyp mer! Under tiden gör ni som jag fordrar. Gyp är min adoptivdotter.

Hon hade alltid varit litet rädd för honom, men hon hade aldrig sett den blicken i hans ögon eller hört honom tala med den rösten. Och hon sänkte sitt fullmänsansikte och gick med förklädet så tillskrynklats som ett förkläde aldrig förr varit och med tårar i ögonen. Och Winton stod vid fönstret och såg skymningen falla på och bladen flyga kring för sydväst vinden, och han tömde till dräggen en bägare av bitter triumf. Han hade aldrig haft någon rätt över sitt barns döda, evigt älskade mor. Barnet skulle bli hans! Om folk

måste prata, låt dem prata! Detta var ett nederlag för all hans försiktighet, en stor seger för hans naturliga instinkt. Och hans ögon knepos ihop och stirrade ut i mörkret.

II.

Trots sin seger över alla mänskliga rivaler om Gyps hjärta hade Winton en medtävlare, vars styrka han kanske först nu fullt insåg, då hon hade lämnat honom, och då han satt här framför brasan och tänkte på hennes avresa och det förflutna. Det var ej troligt, att en människa med hans beslutsamma natur och vars liv så länge hade gått upp i vapen och hästar, skulle fatta, vad musiken kunde betyda för en liten flicka. Sådana brukade lära sig skalor, det visste han, och "I en hydda nära skogen" och andra liknande melodier. Han aktade sig för att gå inom hörhåll för dem, varför han ej hade något begrepp om den iver, med vilken Gyp hade insupit allt och mer än allt vad hennes guvernant kunde lära henne. Han var blind för den hänryckning, med vilken hon lyssnade till all musik, som händelsevis förirrade sig till Mildenhams — till julsånger i vintermörkret, till vissa psalmer, däribland en särskild: "Nunc dimittis", i bykyrkan, som hon besökte med en förtvivlad regelbundenhet; till jägarens horn långt borta i de prasslande, regndrypande snårerna; och även till Markeys vissling, som var fulltonig och egendomligt väljudande.

Han kunde dela hennes kärlek till hästar och hundar, vara ivrigt intresserad, då hon fångade humlor i handen och höll upp dem till sina små välformade öron för att få höra dem surra, han kunde sympatisera med hennes ständiga härjningar bland blomsterrabatterna i den gammaldags trädgården, som var full av syrener och gullregn på våren, nejlikor, rosor och blåklint om sommaren, dahlior och solrosor på hösten, och som alltid var litet försummad och igenväxt, litet inklämd och undanträngd av de kringliggande, viktigare hästgarnarna. Han kunde sympatisera med hennes försök att rikta hans uppmärksamhet på fåglarnas sång; men det stod helt enkelt inte i hans makt att förstå, i vilken hög grad hon älskade musik — hungrade efter musik. Hon var en svårutgrundlig liten varelse med tvära skiftningar i sitt lynne — ganska lik en brun spaniel, som hon hade, och som än var munter som en fjäril, än dystert ruvande som natten. Minsta lilla ovänlighet gick henne fruktansvärt till sinnes. Hon var den underligaste blandning av stolthet och självunderskattning; dessa egenskaper tycktes vara så djupt sammanväxta inom henne att varken hon själv eller någon annan visste, vilken av dem det var, som var orsak till hennes besynnerliga infall. Ytterligt känslig som hon var, "inbillade" hon sig otroligt

BECKERS Maltinktur och Malpapper

Osvikligt skyddsmedel mot mal.
De hålla ärligt vad de lova.

A.-B. WILH. BECKER - STOCKHOLM

mycket. Handlingar, som andra begingo mot henne och inte tänkte vidare på, föreföllo henne ofta som avgörande bevis för att hon inte var avhållen av någon människa, vilket var förfärligt orättvist, eftersom hon själv ville hålla av alla människor — nästan. Sedan kunde hon plötsligt tänka: "Om de inte vilja tycka om mig, så bryr jag mig inte om det. Jag vill inte ta emot något av någon människa!" Strax därpå kunde alltsammans vara bortblåst som en dimma, och hon kunde hålla av allt och alla och vara glad ända tills något nytt inträffade, som kanske inte alls var ämnat att sära henne, men som ändå sårade henne fruktansvärt. I verkligheten var det så, att hela huset älskade och beundrade henne. Men hon var en av dessa ömsinta varelser, födda med för tunnt skinn, vilka — särskilt i barndomen — tillfoga sig själva lidanden i en värld, som är född med för tjock hud.

Till Wintons stora förtjusning blev hon lika begiven på att rida som en ankunge på vatten, och kände ingen fruktan att vara på hästryggen. Hon fick den bästa guvernant han kunde skaffa henne, — en amiralsdotter och därför i bekymmersamma omständigheter. Längre fram fick hon en musiklärare, som reste dit två gånger i veckan hela vägen från London — en bitter och hänfull man, som till och med hyste mera personlig beundran för henne än hon för honom. Faktum var att varenda manlig varelse blev förälskad i henne — något litet åtminstone. I olikhet med de flesta flickor hade hon aldrig någon period av tafatt fulhet, utan växte som en blomma, jämnt och stadigt. Winton stirrade ofta på henne i ett slags rus; huvudets linjer, det sätt varpå hennes utsökt formade, underbart klara bruna ögon kunde glimma till; den raka, runda halsens krökning, själva formen på hennes lemmar — allt påminde honom så bittert om henne, som han hade älskat så högt. Men trots denna stora likhet med modern, fanns det dock en olikhet både i utseende och karaktär. Det var som om Gyp hade haft en ytterligare anstrykning av "ras", mera utmejsling i kroppen mera genuin grace; mera stridbarhet i lynnet, större klarhet i uppfattningen; och blandat med hennes älsklighet en tydlig fläkt av skepticism, som hennes mor hade saknat.

I vår moderna tid finns det inte längre några "jaktrottningar", annars skulle hon ha förkroppsligat båda huvudslagen av jakt. Fastän spensligt byggd, var hon inte ömtålig, och när hon hade kommit i tagen, kunde hon rida dagen i ända och komma hem så döds-trött, att hon sjönk ned på tigerhuden framför brasan hellre än att trotsa trapporna. Livet på Mildenhams var ensligt, det var endast Wintons jaktkamrater, som brukade hälsa på där, och de voro ej många, ty hans intellektuella överlägsenhet uthärdade ej så lätt genomsnittsherrarna på landet, och hans kyliga artighet skrämde kvinnorna.

Inom parentes sagt, så kom verkligen skvallret i gång, såsom Betty hade förutsett — detta landsbygdsskvaller, som är så girigt efter allt, som kan krydda tråkiga livs och slöa hjärnors ledsamhet. Och fastän inte en viskning nådde fram till Wintons öron, så besökte inga damer Mildenhams. Med undantag av vänliga tillfälliga bekantskaper, som Gyp gjorde vid kyrkan, på jakter och vid traktens kapplöpningar, växte hon upp nästan utan att känna någon av sitt eget kön. Denna brist utvecklade hennes förbehållsamhet, försenade hennes könsmedvetenhet och ingav

henne ett lätt, omedvetet förakt för männen — dessa varelser, som alltid stodo beredda att lyda hennes minsta vink för ett leende till belöning, och som så lätt bragtes ur jämvikt av en liten trumpen min — liksom den också ingav henne en hemlig längtan efter kamrater av hennes eget kön. Alla flickor eller kvinnor, som hon händelsevis träffade, blevo alltid betagna i henne, emedan hon var så älskvärd mot dem, vilket gjorde dessa vänskapsförbindelsers flyktiga natur till ett elakt gäckeri. Hon var oförmögen till avund och förtal. Må männen taga sig i akt för sådana kvinnor — det ligger en hemlig trollmakt gömd i deras innersta livsnerv!

Gyps moraliska och andliga tillväxt var inte en sak som Winton kunde ägna mycken uppmärksamhet åt. Det var i allra högsta grad ett ämne, som man ej talade om. Yttre bruk och sedvänjor, som att gå i kyrkan, skulle iakttagas, ett oklanderligt uppträdande skulle hon lära sig av hans exempel så mycket som möjligt var: vad därutöver var, måste naturen själv övervaka. Hans åsikter innebuoro mycket av verklig visdom. Hon läste snabbt och begärligt men kom inte så särdeles väl ihåg vad hon läste; och fastän hon snart hade slukat alla böcker i Wintons torftiga bibliotek, däribland Byron, Whyte-Melville och Humboldts "Cosmos", hade de ej lämnat allt för starka intryck i hennes själ. Hennes lilla guvernants försök att bibringa henne religion fingo ett tämligen magert resultat, och det intresse, som kyrkoherden visade henne, placerade Gyp med sin instinktvis skeptiska läggning snart i samma kategori som det intresse alla andra manliga bekanta ägnade henne. Hon kände på sig, att det beredde honom nöje att kalla henne "kära vän" och klappa henne på axeln, och att detta nöje var en tillräcklig belöning för hans ansträngningar.

Inständ på denna lilla dystra, gammaldags herrgård, där endast stallarna voro fullt moderna — tre timmars väg från London och omkring trettio mil från kusten, fick hon, det måste erkännas, en uppfostran, som saknade modernitet. Ungefär två gånger om året brukade Winton ta henne med sig till staden, där hon bodde hos hans ogifta syster Rosamund vid Curzon Street. Om dessa veckor inte hade något annat inflytande, så ökade de hennes naturliga smak för vackra kläder, stärkte hennes tänder och underhöll hennes passion för musik och teater. Men den moderna flickans två huvudsakliga näringsmedel — diskussion och sport — saknade hon fullständigt. Därtill kom, att denna tid av hennes liv, från det femtonde till det nittonde året, låg före den sociala återuppväckelsen 1906, och världen krälade alltjämt fram som en vinterfluga på en fönsterruta. Winton var tory, faster Rosamund var tory, alla människor i hennes omgivning hörde till torypartiet. Den enda andliga utveckling hon undergick under alla dessa uppväxtår hade sin rot i hennes häftiga kärlek till fadern. Och när allt kommer omkring, fanns det något annat sätt, på vilket hon kunde ha utvecklats? Endast kärleken gör själen fruktbarande. Den känsla för formen, som båda hade i så hög grad, hindrade henne från starka ömhetsbetygelser; men att vara med honom, göra honom små tjänster, beundra honom och i tankarna utrusta honom med fulländade egenskaper, och — eftersom hon ju inte kunde bära fullkomligt samma kläder som han eller tala med samma korthuggna, lugna och bestämda röst — tycka illa om alla andra mäns

kläder och röster — detta var dyrbarare för henne än allt annat. Om hon ärvt från honom denna kräsna känsla för form, så ärvde hon också hans förmåga att sätta allt på ett kort. Och eftersom hennes sällskap var det enda, som skänkte honom verklig lycka, flödade kärleken alltid över hennes hjärtas bräddar. Fastän hon aldrig var klart medveten om det, var överflödande kärlek för en människa lika nödvändig för henne som saften i stjälkarna för blommorna, överflödande kärlek från någon lika nödvändig för henne som solskenet för blommornas kronblad. Och Wintons tämligen täta resor till London, till Newmarket eller andra platser markerades alltid hos henne av ett barometerfall, som upphjälptes när hans ankomst stod för dörren.

En del av hennes uppfostran blev i alla händelser ej försummad — uppodlandet av en vanemässig sympati för de fattiga grannarna. Winton hade, utan att det minsta bekymra sig om några sociala problem, av naturen en öppen hand och ett öppet hjärta för kojornas invånare, på samma gång som han avskydde att blanda sig i deras angelägenheter. Och därav kom det sig, att Gyp, som av naturen ej heller någonsin satte sin fot där hon ej var inbjuden, alltid fick höra orden: "Stig på, miss Gyp"; "Stig in och sitt ner, lilla vän", och en hel del ord dessutom, även från personer med en mycket hänsynslös och dålig karaktär. Det finns ingenting, som i så hög grad förmår att vinna "folkets" hjärtan som ett vänligt och vackert ansikte och ett sympatiskt sätt att lyssna.

Så förflöto de elva åren till dess hon blev nitton och Winton fyrtiosex. Då gick hon, under sin lilla guvernants beskydd, på jaktbalen. Hon hade motsatt sig att uppträda som en "dununge" och önskade att med ens bli betraktad såsom fullfjädrad; på grund härav var hennes klänning, som klädde henne förträffligt, inte vit utan i blekaste majsfärg, som om hon redan förut hade varit på bal. Hon hade Wintons hela kräsenhet och precis så mycket mer som var lämpligt för hennes kön. Med sitt mörka hår, som var underbart krusat och lockat och vågade sig över hennes panna, med bar hals för första gången, med ögonen formligen svävande och med ett utsökt kyligt uppträdande — som om hon visste, att ljus och rörelse, trånande blickar, förälskade ord och beundran voro hennes medfödda rättigheter — var hon vackrare än till och med Winton hade tänkt sig henne. Vid barmen bar hon några kvistar av gul jasmin, som han hade anskaffat åt henne från staden — en blomma, vars lukt han var mycket betagen i, och som han aldrig hade sett bäras i någon balsal. Denna svävande, bräckliga varelse, varm av spänning, påminde honom i varje rörelse och varje blick om henne, som han första gången hade mött på en bal som denna. Och genom sitt sätt att hålla huvudet och sno de små mustascherna, förrådde han för världen den stolt-het han kände.

Denna kväll hade många sensationer för Gyp — somliga angenäma, en förvirrad, en obehaglig. Hon frossade i sin framgång. Beundran var något som hon satte mycket värde på. Hon var passionerat road av dans och tyckte om att känna, att hon dansade väl och skänkte nöje.

(Forts.)

Salubrin vill ingen undvara som lärt känna dess goda egenskaper

BLUS BLIR ELEGANT KEMISKT TVÄTTAD ELLER FÄRGAD HOS ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

HERR DAVID UTTERBECKS STORA KÄRLEK

HIMLEN STOD HÖG OCH VAR BLÅ med stillsamt farande vita molntappar. Och Vår Herres sol lyste så det var en stor välsignelse!

I skogarna låg väl snön kvar här och var under granarna, men på öppna platser var det torrt, och blåsipporna tittade fram ur fjolårets löv och skräp. Och spillkråkan, som nyss kommit, kilade upp och ner för en tall, slog en virvel, gallskrek ett tag av stor glädje, och kilade vidare igen.

Och vägarna voro torra och fina, men i dikena stod vattnet högt, och videbuskarna hade gröna skott. Förra söndagen, nära fjorton dagar sedan, hörde kyrkfolket lärkan —!

Så att sommaren kunde ta vid när som helst. Och det tyckte också herr David Utterbeck. Visst älskade han våren, men sommaren var i alla fall sommar. Då stod säden på fälten, stilla vaggande för ljumma sommarvindar, och då rann det rinnande vattnet förbi visslande och rasslande vass!

Ack, sommaren var en ljuvlig tid!
På gångna härliga somrar och den kommande sommarens oanade ljuvligheter tänkte herr David Utterbeck där han kom gående över bron. Men mest tänkte han kanske på henne; eller lika mycket, ty hennes bild var förknippad med allt vad som var sommarlikt och fagert.
Herr David Utterbeck stod lutad mot bro-räcket och såg ner mot det rinnande vattnet. Hans blickar följde ån uppåt till udden, där det växte hägg och lönn, och gräset var fullt av liljekonvalj och gullviva. Dit brukade de ro med den vita båten —!

Ack, många kvällar hade de suttit där och sett solen gå ner bak fältens vaggande gröda, de hade lyssnat till kornknarrens vemodiga låt, och sett andkullarna komma dragande ur vas-sens döljande hägn.

Herr David Utterbeck suckade —!
Han älskade henne över allt här på jorden. Vacker var hon, och hennes namn var ett för-nämt namn, men hon var god och hon älska-de honom, hon hade inte sagt det, men i alla fall! Och två somrar hade de varit tillsam-mans. Och då så —!

Om en månad var hon här! Och herr Da-vid Utterbeck hade beslutat fråga om hon ville bli hans hustru. Och varför skulle hon inte det! Han var ju inte fattig, gården han ärvt var mycket givande. I ladugården stod nittio mjölkande kor, och ett stort antal ung-nöt, och så den fina tjuren som fick pris förra sommaren, för exteriör och avkomma!

Och pengar fanns det på banken!
Sade hon ja, och blev hon hans fästmo-skulle han låta bygga om bostadshuset. Ve-randa skulle den få, och framför trappan skulle han plantera blomsterrabatter, alldeles som hos Samzelius på Störvik!

Och nya möbler, i matsalen skulle han ha svart ek, och i salongen ljus valnöt med röd schagg —, eller kanske grön. Men då han tänkte på sängkammaren, slog det lock för öronen och blodet sjöng till så han var tvun-gen tänka på annat —

Det rinnande vattnet sorlade och porlade mot brokistorna och en and kom flygande —
Då gick herr David Utterbeck därifrån, och han gick vägen framåt med beslutsamhetens fasta steg —.

Våren hade skridit fram så långt att ar-betet på fälten var i full gång. De illröda

radsåningsmaskinerna skredo upp och ned för tegarna, och på närmaste teg intill rasslade harven. Och längre borta rullade ringvälten dragen av herr David Utterbecks två präk-tiga ardennerston.

Själv satt herr David Utterbeck på dikes-kanten och såg på. Och i hans själ bodde ett jubel som var lika strålande som Vår Herres välsignade sol där uppe i det blå.

Ack, allt detta var ju hennes!
Hon skulle äga det, herr David Utterbeck skänkte henne det med sitt hjärta bävande av hänryckning och stor glädje. Var då något för mycket då det gällde henne, ack nej, ack nej!! Ty var hon icke vacker som en Vår Herres ängel, var hon icke god, och var icke hennes far en högt uppsatt man, och hennes namn ett förnämt namn.

Och skulle hon icke heta Jeanette Utterbeck!

Herr Utterbeck hade blivit en drömmare. Alla älskande människor äro drömmare. Ord-lösa skalder. Med den heliga elden klart brinnande i sina hjärtan. Men herr David Utterbecks drömmar stördes av en röst som ropade:

— Utterbeck, Utterbeck, en herre väntar på honom på gården —.

Det var Larssons pojke. Herr Utterbeck sade:

— Har jag inte bett dig säga herr Utterbeck —! Vad är det för en herre?

— Jag vet inte, men han ser fin ut —.

Då reste herr David Utterbeck sig och gick hem. På gården stod en herre, och han var klädd i fina sportkläder och hade cykel; då kom han ihåg att det var arkitekten han bett komma. Herr Utterbeck sade:

— Förlåt att herr arkitekten fått vänta.

— För all del, men jag har bråttom, vad var det vi skulle se på?

Herr David Utterbeck sade:
— Som jag nämnde i brevet vill jag att ar-kitekten ska göra ett kostnadsförslag på vissa ombyggnader. Si det ska bli en ve-randa här på boningshuset, och så ska det re-pareras invändigt, och en ny trappa här mot gårdssidån. Förresten ska' det bli blomster-rabatter här på gården också, kanske en springbrunn också —!

Arkitekten sade: — Då blir det ganska myc- ket —, så att svar kan jag inte ge nu, men jag kommer tillbaka i nästa vecka.

— Går det inte med detsamma?

— Nej, och så har jag bråttom. Har ni några gamla ritningar?

Diktarens tack.

Om jag med bittra ord har lastat dig, o liv,
i sorgens och i tvivlets mörka timmar,
jag gjorde dig då orätt — o tillgiv!
Du gav mig diktens salighet, i ögonblick
så snabbt förgångna, som en kornblixt
glimmar!
Din mantels fäll med kyssar vill till tack
jag trycka,
att jag med år av smärta köpa fick
sekunder av en namnlös, överjordisk
lycka.

G. WESTIN-SILVERSTOLPE.

— Nej, si det var far min som byggde det, och det gjorde han utan sånt —.

— Tja, då får jag ta en kar med mig så vi kan mäta upp det —. Ja, jag kommer på tisdag. Adjö, herr Utterbeck.

— Adjö, men får det inte lov att vara nå-got att dricka —!?

— Tack, inte nu —.

Och så steg herr arkitekten på sin cykel och var borta —. Herr David Utterbeck gick med långsamma steg in till sig. Men i för-stugan mötte han gamla fru Utterbeck, och hon sade:

— Vem var det du talade med?

— En arkitekt —.

— Va, ska du med den —?

— Å, ingenting särskilt —.

Då lade gamla fru Utterbeck armarna i kors och sade:

— Si är det så att det ska' bli flere nymo-digheter, så säger jag ifrån: att var du bonn du, och ränn inte åstad och bli herr —!

Herr David Utterbeck slog ifrån sig med händerna: — Ni förstår ingenting.

— Säger du ja —, men det var sant, här är ett brev till dig —.

Och hon räckte honom ett brevkouvert som var grönt och vackert och fint. Då började hans hjärta slå hårt, det for iväg som en skottspole, och in på sitt rum gick han.

Han bröt det, och där stod:

"Lantbrukaren, Herr D. Utterbeck.

Ni kommer alldeles säkert att bli överras-kad av detta, Herr Utterbeck; men vi har ju varit så goda kamrater, och ha haft det så förtjusande tillsammans de somrar jag bott där borta. Minns Ni våra roddturer! Jag vill tacka Er för allt detta, och meddela Er att jag gifter mig till midsommar. Min man är militär, löjtnant vid gardet, hans namn är von Eldkrantz. Efter vigseln reser vi utom-lands —, så att i sommar kommer jag inte ut. Men i nästa, och då kommer vi alle-sammans; jag har talt med min fästman om Er, också han vill gärna bli bekant med en representant för den stolta och präktiga odal-mannaätt Ni tillhör.

Högaktningfullt
Jeanette von Ehrenkrantz."

Ute på fälten skredo de två illröda sånings-maskinerna allt fortfarande, harvarna rassla-de, och vältern rullade. Och solen stod ett stycke ovanför skogen. Skuggorna blevo läng-re och längre, och då de voro som längst började vällingsklockan klämta. Då stanna-de de röda såningsmaskinerna, och välten och harven; och hästarna spändes ur och ledde hemåt över fälten och över vägarna —.

Men herr David Utterbeck satt kvar där han satt. Hans hjärta var ett enda stort sår, det blödde inte, det bara värkte och sved! Tänka kunde han inte, han förstod ingenting, och ändå förstod han allt! Men till slut bör-jade han klippa med ögonen, och så kommo tårarna. Herr David Utterbeck grät. Och då han känt tårarna rinna en stund, fylldes hans hjärta av resignationens stora frid, och han sade till sig själv:

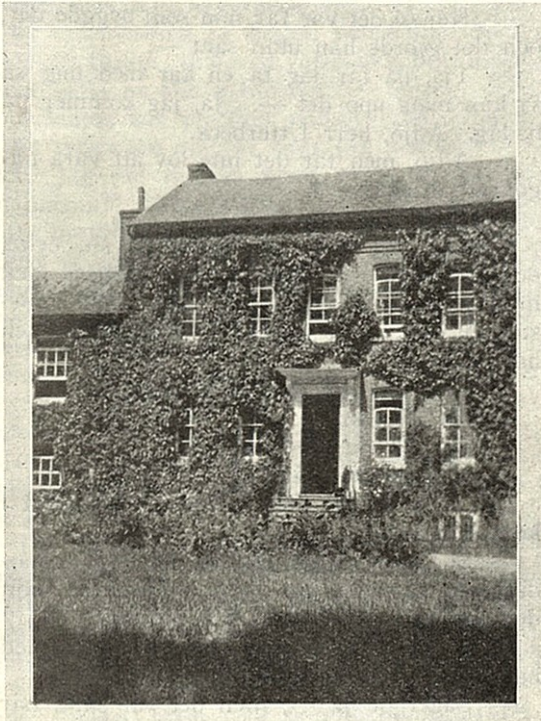
— Arkitekten måste ha återbud!

Och det fick arkitekten. På ett postkort, och redan samma kväll gick Larssons pojke till posten som låg i kyrkbyn, åtta kilometer därifrån.

NATHANAËL CASSÉN.

 Carl Peter		PÅHLSSONS Dessertchoklader Högfina kvalitétér	för Vår och Sommar Bomullstyger för Edra klänningar och blusar. Gardiner och Möbелtyger för Edra bostäder.
		Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pahlssons Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.	Prover sändas. . . Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar. Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

EN PRAKTISK SKOLA I ENGLAND

Exteriör av skolan.

I DEN BÖRDIGA OCH VACKRA CHILTERN-dalen ligger farmskolan Mayortorne Manor, 33 engelska mil n. v. om London, tillräckligt nära således för att det pulserande storstadslivet skall kunna ha sitt livgivande inflytande, men även tillräckligt långt därifrån för ett ostört idylliskt lantliv. Det är en "boarding-school" med ett 30-tal barn, där undervisning meddelas i inte bara de vanliga skolämnena, utan även i en farms rationella skötsel och i annat praktiskt arbete, såsom städning, dukning, diskning o. s. v.

Skolan äges av Miss Isabel Fry, en sund och praktisk kvinna, med djup och levande intelligens. Hon är den fasta medelpunkten för varje skolans händelse, och hon är även den trofasta, deltagande vännen för varje dess invånare.

Redan innan solen lyft sig över kullarna äro en del av eleverna i arbete. Det är de största flickorna, som i den tidiga timmen begivit sig ut för att mjölka korna. Under glatt samspråk utveckla de en arbetsiver, som är uppfriskande att åse. Men de mindre barnen ligga ännu i sina bäddar, sovande eller sakta viskande — tills vällingklockan ringer kl. 7, då med ens det sovande huset får liv. Friska unga röster höras från vart rum och glada barnansikten skymta överallt i dörrar och korridorer. Raskt måste kläderna på, ty innan frukosten, kl. 8, måste barnens respektive fyrbenta skyddslingar hava fått sitt första mål. Efter en välsmakande frukost, kryddad med morgonens friska kyla, går var och en för att bädda sin säng och därefter till sitt speciellt tilldelade arbete, som är växlande var dag i veckan.

En del stannar då inomhus för städning av sov-

rummen, avdukning och diskning av frukosten, medan de andra gå ut till ladugård och stall för att göra rent och se om alla de olika djuren.

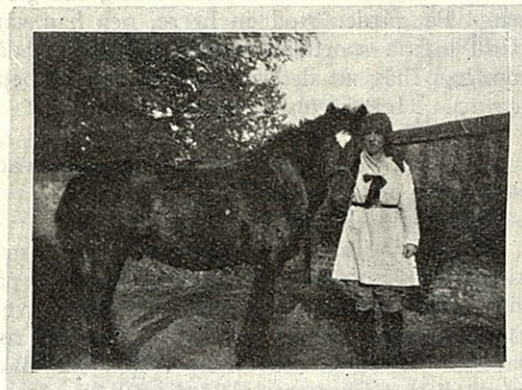
Men klockan 10 ringer klockan ånyo. Lektionerna börja, och med fullt utvilade hjärnor ta barnen itu med studierna, ingen trötthet eller slapphet kan märkas. Barnen äro uppdelade i 4 klasser och genom det jämförelsevis ringa antalet barn i varje klass, drivas de ganska hårt, men lektionerna behöva i gengäld ej bli så långa.

Huvudämnet är naturligtvis modersmålet, men det undervisas här av miss Fry på ett alldeles särskilt sätt. Hon anses vara en av Englands främsta grammatikspecialister, och hon har utarbetat en metod, genom vilken grammatiken totalt upphör att vara det döda ting, som den åtminstone för barnasinnets oftast ter sig. Härigenom lära barnen sig att älska detta ämne och kärleken till modersmålet blir sålunda en naturlig följd.

För inlärandet av främmande språk är ej mycken tid reserverad. Endast franska språket är obligatoriskt, men häri ha de uppnått sådan färdighet, att åtminstone högsta klassen talar det flytande. Så har också undervisningen alltid legat i händerna på infödda fransyskor.

Av övningsämnena intar gymnastiken hedersplatsen. Den bedrivs också på riktigt svenskt sätt och under en svensk gymnastiklärarinns ledning. Det är rörande att se, med vilken kärlek barnen omfatta den trots det osympatiska namnet "drill" och trots otillfredsställande lokal- och redskapsförhållanden. De äro raka och smidiga och stå inte många svenska flickor efter i rena rörelser och halsbrytande smidighetsprov. Klockan i sluta lektionerna och middagen intages i den stora, ljusa matsalen.

Vid alla måltiderna finns en "French Table", där barnen tura om att sitta och där endast franska får talas. Klockan två börjar arbetet igen. Eftermiddagen upptages av handarbete, läsläsning och farmarbete.

Ett par trofasta vänner.

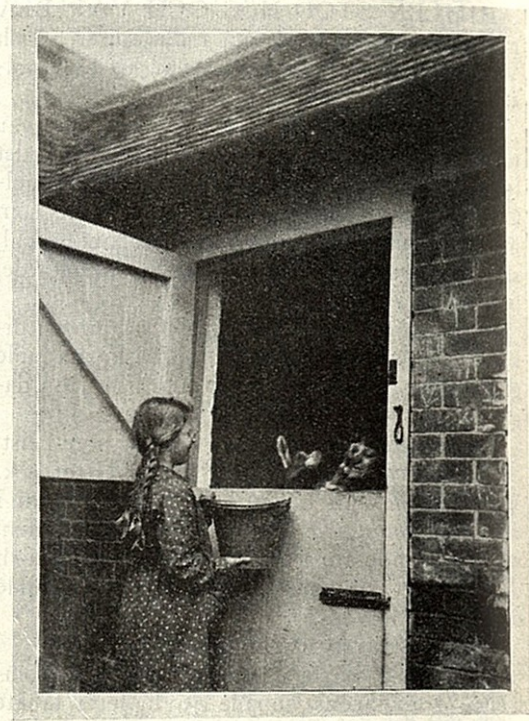
Téet, kl. 5, är en riktig högtidsstund, då har just posten kommit och breven eller roliga böcker få läsas vid tébordet. En alldeles särskild hemtrevnad präglar detta mål.

Dagens arbete är slut klockan 7. och då samlas hela skolan hos miss Fry till en gemensam andaktsstund. Efter att miss Fry läst ett stycke ur Bibeln eller någon stor mans vackra tankar, är det en stunds rogivande tystnad, då barnen måste sitta stilla för att söka gå in i sig själva och återkalla i minnet dagens handlingar, pröva om de varit riktiga, vilka, som kunnat göras bättre, och huru de bort göras. Det är en vacker tanke, som här förverkligats och säkert ger detta mer behållning än förmåningstal eller predikningar.

Härefter är kvällsvarde och så gå barnen till sängs, allt efter olika åldrar. De äldsta, som kallas "Prefects" ha emellertid en timme eller mer innan sängdags, och den tillbringa de efter eget tycke, med nöjen av olika slag. Ibland komma de in till miss Fry med sina handarbeten och få höra om händelserna ute i vida världen, som kan vara av intresse och nytta för dem. Och så gå även de till sängs.

Då allt är tyst och stilla, samlas lärarinnorna hos miss Fry, där de i det varma, hemtrevliga rummet, samtala om allt, som kan vara av gemensamt intresse. Det kan då hända, att miss Fry berättar om sin skola, sina tankar om den och målet för sitt arbete.

"Jag har märkt", säger hon, "att barn i sina lekar

Killingen matas.

ofta lägga in ett visst allvar och försöka att så mycket som möjligt efterlikna de vuxna i deras arbete. Barnen ha redan i sina lekar känt vad lycka och tillfredsställelse det ligger i ett ansvarsfullt arbete. Här få de arbeta på en verklig lantgård med verkliga djur, och de känna, att gårdens existens och framåtgående är beroende av deras arbete, såväl som av mitt. Vidare få de barn, vilkas häg ej ligger för studier, en möjlighet, att visa sin duglighet på praktiska områden. De behöva därför ej gå igenom skolan, ansedda av sig själva, kamrater och lärare som undermåliga individer, tvärtom — en praktisk begåvning är ej sämre än en intellektuell. — Djuren kunna även anses som blivande åskådningsmaterial, barnen påvisas t. ex. skillnaden mellan fotbyggnaden hos travare och nötboskap och få sålunda en så klar bild härav, som aldrig en bok kunde skänka. — Ja, fördelarna av kombinerad boskapskötsel, trädgårdsodling samt vanligt skolarbete äro naturligtvis många fler än de jag nu nämnt, icke minst den allsidiga utvecklingen, kroppsligen och själsligen, barnen undergå här, men jag tror att jag berört de betydelsefullaste. Vad jag vill ha utvecklat hos barnen förutom ansvars känsla, är sanningskärlek och god kamratanda.

Och det är alldeles märkvärdigt, hur väl miss Fry lyckats i realiserandet av sina teorier! Den anda av frimodighet och gott kamratskap, som präglar såväl förhållandet barnen sinsemellan, som det mellan lärarinnor och barnen, gör, att barnen älska sin skola och komma att som vuxna människor tänka tillbaka på sina år här som ett ljust och soligt barn-domsminne. S. B.

Höet stackas.

På söndagspromenad.

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det bäst stärkande och aptitgivande medel. **Snabb och överraskande verkan.** Intages lätt av såväl barn som äldre. Genom Idozans 5-dubbla järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat **avsevärt billigare än andra järnlösningar.** Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN
skadar ej tänderna.

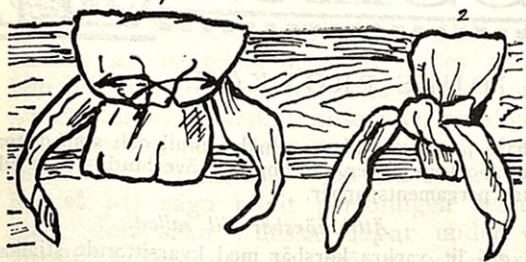

Fig. I. Så knytes en råbandsknut.

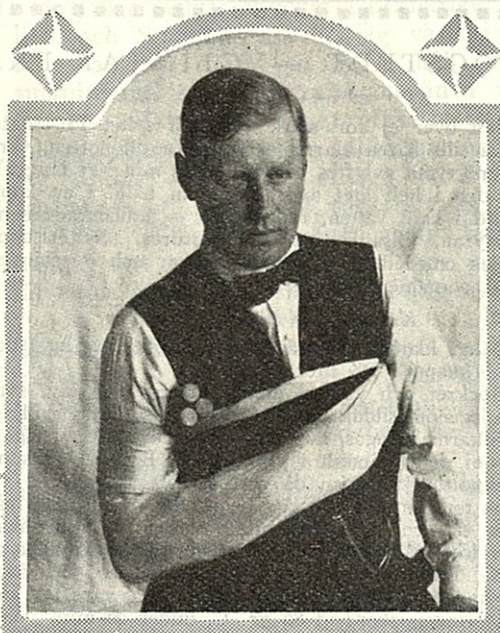

Fig. II. Nyckelbensbrott. Packning i armhålan och armen dragen bakåt.

Fig. III. Nyckelbensbrott. Armen fixerad vid kroppen.

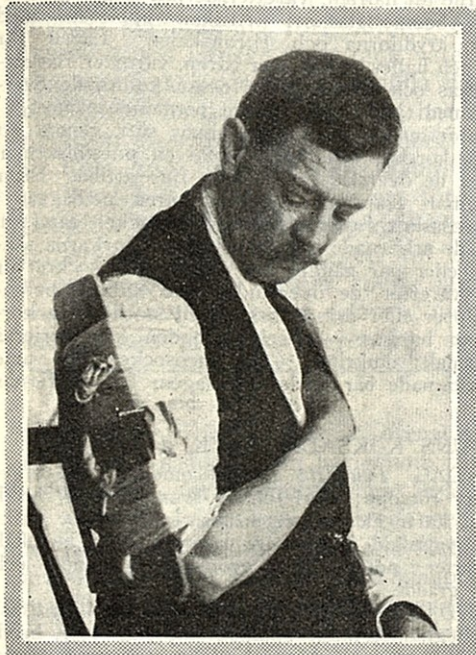

Fig. IV. Stödjeförband vid överarmsbrott.

Fig. V. Armens ställning vid anläggande av stödjeförband för underarmsbrott.

Fig. VI. Stödjeförband vid underarmsbrott.

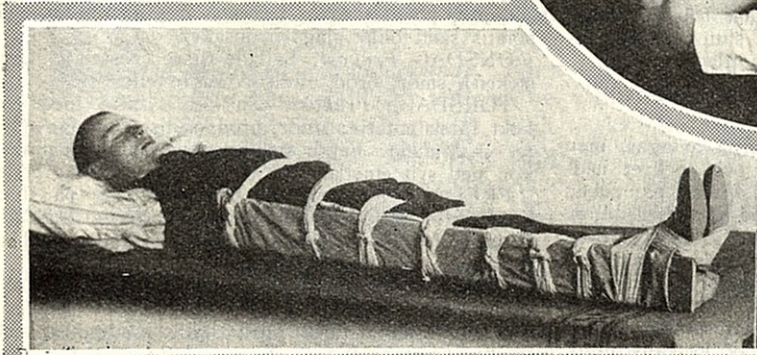

Fig. VII. Stödjeförband vid lårbensbrott. Obs! Det friska benet använt som innerspjåla.

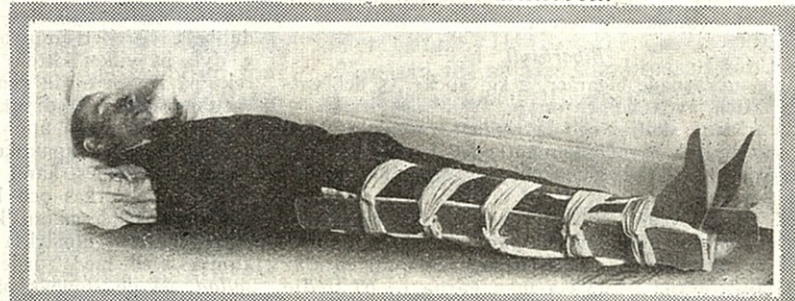

Fig. VIII. Underbensbrott. Stödjeförband med 2 spjålor.

De föregående uppsatserna i serien Sjukvård i hemmet återfinnas i nr 46 och 51 för 1921 samt i nr 2, 10, 12, 13, 15, 17, 20, 23, och 25 för i år.

BENBROT

FÖRSTA HJÄLPEN VID OLYCKSFALL består däruti, att man med sinnesnärvaro och raskhet vidtager de åtgärder, som fordras för att möjliggöra transport och leda den skada, som uppstått ej må förvärras under väntan på och transport till sjukhus, läkare eller utbildad sköterska. Detta är ofta fallet vid transporter av benbrott. Ett från början enkelt benbrott kan vid framkomsten till läkare och sjukhus ha blivit förvandlat till ett svårt komplicerat brott på grund av brist på stödjeförband och genom olämplig transport. Utan att ha satt sig in i vad de olika tillfällena möjligen komma att kräva, kan man

varken ge den första hjälpen vid olycksfall eller vara handräckning och hjälp för läkare och sköterskor.

Ett benbrott är dels enkelt, varvid huden är oskadd, dels komplicerat med sår. Man måste tänka på att ej onödigtvis rubba eller flytta den skadade. Dels är detta mycket smärtsamt, dels kan brottet därigenom förvärras. Ett stödjeförband skall därför anläggas före transporten.

Kännetecknen på ett enkelt benbrott äro: ömhet vid rörelse och tryck, svullnad, formförändring, missfärgning, oförmåga eller åtminstone inskränkt förmåga att röra den skadade lemman, rörlighet på ett ställe, som ej

är led, samt krepitation. De flesta av dessa symptom kunna utebli av en eller annan orsak. Så finns t. ex. ingen abnorm rörlighet, om benändarna kilat in sig i varandra, eller om blott den ena benpipan är bruten i underarm eller underben. Krepitation, som är den känsla eller det gnisslande ljud, som förnimmes när benändarna skrapa mot varandra, kan utebli då mjukdelar kommit emellan. Krepitation får aldrig onödigtvis framkallas.

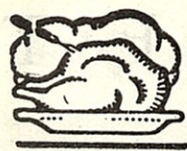
Det komplicerade brottet har samma symptom som det enkla, fast här även tillkommer det yttre såret. Det är vida allvarligare, på grund av den stora fara för infektion samt

(Forts. sid. 723.)

I VARJE HEM BÖR FINNAS
IDUNS KOKBOK
PRIS KR. 10:—

"VICTORIA"

KAFFETILLSATS är sedan mera än 30 år tillbaka alljämt det mest använda. Vid en blandning av cirka $\frac{1}{5}$ Victoria-Kaffetillsats och cirka $\frac{4}{5}$ vanligt kaffe fås en dryck i arom och smak fullt jämförlig med bästa Javablandning.

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

OLIKA KONSERVERINGSÅTT FÖR KLARBÄR, BIGARÄER OCH BRUNKÖRSBÄR.

DET FINNES NOG KNAPPAST NÅGRA slags bär, undantagandes lingon, som när det gäller konservering, äro så populära som körsbär och då enkannerligen de mörka s. k. brunkörsbären. Brunbär lämpa sig för mångt och mycket inom hushållet; här skall endast nämnas att de äro förträffliga till fin- eller mera enkel sylt, till en vacker och god kompott och till en mycket lättvindig men något mindre vacker men lika god kompott; vidare till saft av olika slag, till sallader, till torkning för vinterns kräm eller körsbärssoppa; till vin, likör, för en utsökt kryddättika m. m.

Här nedan följa några recept på olika konserveringsprodukter av körsbär, varvid början göres med världens vackraste sylt, nämligen det som framställs av nått och jämt mogna klarbär.

Syltade klarbär (gammal metod). 1½ kg. klarbär, (alla körsbär vägas efter urkärningen), 1½ kg. socker, 4 dcl. vatten. — Klarbären sköljas och få avrinna på duk, varefter de urkärnas. (Då klarbär alltid ha stjälken kvar, kan man på samma gång som denna borttages, också få ut kärnan, som då följer med och blir kvar sittande på stjälken. Stenarne krossas, och en mindre del av kärnorna utplockas. — Av sockret och vattnet kokas en klar lag, som skall vara så simmig att den vid prov trädar sig mellan pekfingret och tummen. Syltgrutan lyftes av, och bären iläggas, varefter syltet påsättes och sakta får koka tills bären äro klara, och lagen åter är simmig. Omkring 10 min. innan syltet är färdigt, iläggas de urtagna kärnorna. — Grytan avlyftes och ställes på en flerdubbel tidning, varefter den sakta skakas 15—20 min., eller tills bären äro fyllda med lag. Upphålls i torra glasburkar som överbindas med pergamentpapper. På samma sätt syltas bigaräer, brunbär och moreller.

Syltade klarbär. (Nyare metod.)

2½ kg. klarbär, 2 kg. strösocker, 4 dcl. vatten, 4 gr. salicylsyra. Socker och vatten kokas till en klar simmig lag, som skummas. De förut sköljda, avrunna och från sina kärnor befriade bären iläggas, och syltet får koka tills bären äro klara. Under kokningen avlyftes och skakas grytan 6—7 gånger, varvid det skum, som därunder samlar sig i mitten, noga borttages. Mot slutet av kokningen iläggas så många urkärnade kärnor, som man önskar medtaga. Strax innan syltet skall avlyftas, tillsättes salicylsyran, väl utrörd i litet av lagen. Syltet skakas sedan i grytan liksom i ovanstående recept.

Bigaräsylt.

2 kg. urkärnade bigaräer, 2 kg. socker, 5 dcl. vatten, saften av 1 hel citron.

Bigaräerna sköljas och få rinna av på duk. Med en ny, upptill något sammantryckt härnal, urtagas kärnorna försiktigt så att ej för stort hål bildas, och bären läggas, allt efter de rensas i en förut vägd porslinskruka. Bären vägas, och samma vikt socker tages. Större delen (¾) av sockret kokas med vattnet och den silade citronsaften till en klar lag. Bigaräerna — i vilka man gärna i vart tredje eller fjärde laget en av de urtagna kärnmandlarne, — läggas i lagen och få 3—4 uppkok, på 1 à 2 min. varje gång, varunder syltet skummas. Syltet upphålles i en porslinskruka, som täcks över och får stå på sval plats 24 timmar. Efter denna tid fränsilas lagen och får koka med resten av sockret tills lagen är simmig, då bären iläggas och sakta få koka tills de äro klara. Under kokningen avlyftes grytan ibland och skakas några var. Syltet behandlas sedan som i ovanstående recept. — *Anm.* De kärnor, som tilläventyrs falla ur bären, behöver man givetvis ej göra sig den mödan att lägga tillbaka; det är tillräckligt, om de ligga i lagen!

Lättvindig syltning av klarbär eller brunbär.

3 kg. urkärnade klarbär eller mörka körsbär, 1½ kg. strösocker, 5 gr. benzoesytrat natron eller benzoesyra.

De sköljda, avrunna och urkärnade bären läggas varvis med sockret i en syltgruta av aluminium eller av emaljerat gods. På inga villkor får grytan vara av malm eller mässing. Grytan övertäckes och får stå på svalt ställe 10—14 tim. Den påsättes

sedan över ej för stark eld, och syltet får sakta koka tills bären klarna och sjunka till botten, varefter grytan avlyftes och får stå 5 min. (ej längre), då den i helt litet av saften som hällt i en kopp ställd i kallt vatten, fått svalna — utblandade benzoesyran, tillsättes och väl omröres. Syltet upphålles omedelbart i värmda burkar och överbindes med pergamentpapper.

Kompott av körsbär på burk.

5 kg. klarbär, bigaräer eller brunbär, 2 kg. socker (knapp), 2½ liter vatten.

Sockret och vattnet kokas till en klar lag, som silas genom silduk och får kallna. — Bären sköljas, stjälkarna avtagas, men kärnorna behöva ej urtagas, om ej detta särskilt är önskvärt. Bären läggas på kompotburkar, som då och då lätt skakas för att inga tomrum må uppstå. Den kalla sockerlagen påslås så den står jämt med bären. Gummiringar och lock påläggas, och burkarna inpassas i apparaten. Kallt vatten slås i kitteln så det står över burkarna. Uppvärmningen sker sakta, varefter steriliseringen sker vid 80 gr. C. under 20 min.

Kompott av brunbär på flaskor (gammalt sätt).

6 kg. sköljda, urkärnade brunkörsbär, 2 kg. socker, 4 dcl. vatten, (4 gr. salicylsyra).

Sockret och det lilla vattnet kokas till en klar och tämligen simmig lag, i vilken bären sedan få sakta koka 12—15 min., efter uppkoket räknat. Kompotten hålles varm på förut värmda flaskor, varvid ihällningen lämpligast sker medelst en desertsked, medan buteljerna står på en djup tallrik. Buteljerna tillslutas omedelbart med prima korkar, som efter en kort stund hartsas eller paraffineras. — Påfyllningen av buteljerna kan vara tålmodsprövande nog, men om grytan ställes på ett tändningsbelagt bord, och sedan ett par personer hjälpas åt, går arbetet raskt. — Skulle kompotten allt för mycket svalna under påfyllning, får den åter värmas. — Klarbär kunna inkokas på samma sätt.

Anm. I händelse några av kärnorna iläggas, böra dessa få vara med ifrån kokningens början. I sådant fall tillsättes salicylsyra mot slutet av kokningen, förut utrörd i litet av kompotlagen.

Körsbärssaft på gammal praktisk metod.

6 kg. brunkörsbär, 3 kg. socker.

Körsbären sköljas och stjälkarna avtagas, men kärnorna få vara kvar. Bären och sockret nedvarvas i en lagom stor porslinskruka, på vilken lägges en tallrik, som fästes med deg, beredd av grovt rågmjöl och vatten. Krukan nedsättes i en stor kittel, i vars botten finnes ett underlag av flerdubbel tyg eller ännu bättre ett galler av träribbor e. dyl, på vilket kitteln måste stå, ty stode den direkt på botten torde den komma att spricka. Kallt vatten påslås till drygt hälften av krukans höjd. Vattnet får koka upp och får sedan sakta koka 4—5 tim. efter uppkoket räknat. Saften uppsilas genast och hålles, ännu varm på torra, värmda buteljer, som korkas och hartsas.

De fränsilade bären kunna torkas — i svagaste ugn och bliva utmärkta för soppa eller kräm. De kunna även med fördel användas till en enklare sallad, då de stoppas på vidhalsade flaskor (kompotflaskor) och begjutas med ättika. Litet socker och några små bitar kanel läggas mellan varven.

Anm. Körsbärssaft kan naturligtvis också kokas på vanligt sätt, med bär och vatten kokta i syltgruta, varefter saften får självrinna för att sedan färdigkoka med socker.

Okokt körsbärssaft med vinsyra.

2½ kg. körsbär (drygt 4½ lit. oremsade bär), 2 lit. vatten, 50 gr. vinsyra, 1 kg. strösocker till varje kilo självrinnen saft.

Körsbären (klarbär eller brunbär) sköljas, befrias från stjälkar, men urkärnas ej. De krossas lätt och försiktigt med trästöt, läggas i en porslinskruka och omländas väl med vinsyran. Vattnet påhålles kallt, och krukan täckes med en tallrik och får stå på svalt ställe 24 tim. Massan upphålles sedan i silduk och saften får självrinna. Saften mätes och till varje liter saft tages samma mått strösocker md råge (eller 1 kg. saft — 1 kg. socker), varefter saften röres med silver- eller emaljerad sked tills sockret fullständigt smält, eller omkring 1 timme. Saften skummas därefter väl och tappas på rena och torra buteljer, som tillslutas med en mycket

hård propp, snodd av renad bomull och som doppas i salicylsyrepulver. Propparne överbindas med fuktat pergamentpapper.

Ättikskörsbär till sallad.

2½ lit. vackra körsbär med kvarsittande stjälkar, omkring 8½ dcl. vinättika, 650 gr socker, 12 nejlikor, 1 bit kanel på 10 cm., det gula skalet av 1 citron.

På de sköljda och väl avrunna bären avklippas stjälkarna till hälften, varefter de tätt läggas på vidhalsade kompotflaskor. Ättikan uppkokas med sockret, kryddorna och citronskalet. Lagen får kallna och hålles sedan över bären, varefter flaskorna korkas och hartsas eller också kunna de överbindas med tjockt, ättiksfuktat pergamentpapper.

Körsbärssallad beredes på annat sätt genom att urkärna körsbär och lägga dem i en porslinskruka, varefter de överslås med vanlig ljus ättika. Efter 24 timmar fränsilas lagen, då bären nedläggas i kompotflaskor, varvats med strösocker samt en del av de urkärnade kärnmandlarne. Burkarna skakas en eller par gånger om dagen, tills sockret är smält, varefter de överbindas med dubbel pergamentpapper eller också förses med stora, flata korkar som hartsas. — Sockermängden kan varieras efter smak: omkring ½ kg. strösocker för varje kilo urkärnade bär torde vara lagom för de flestas smak.

IDUNS KÖKSALMANACK 23—30 JULI.

SÖNDAG. Frukost: Dubbel omelett med stuvning av rörsoppa; Carl-Johans svamp, smör, bröd, rädisor, kaffe eller te, vetekrans. — **Middag:** Fisk- och legymsallad i snäkor; lamstek med blomkål, sockerärter, potatis och grönsallad; hallon och vispad grädd.

MÅNDAG. Frukost: Spicken sill med dill, gräslök och grädd, färsk potatis; smör, rädisor, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Kall lamstek med varma legmyr, potatis, filbunke.

TISDAG. Frukost: Löskokta ägg; smör, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te. — **Middag:** Stuvade siklöjor; potatis; krusbärsris med gräddmjölk, och potatis samt olika slags grönsaker.

ONSDAG. Frukost: Sallade rusor (rester av lamsteken), smör, bröd, rädisor, kaffe eller te.

TORSDAG. Frukost: Spicken skinka med nykokt färsk potatis; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — **Middag:** Färsk spritärtsoppa; tunna pannkaker med sylt emellan och täckt med vispad grädd.

FREDAG. Frukost: Stuvade hela ägg på stekt bröd; smör, bröd, rädisor, kaffe eller te. — **Middag:** Stekt gädda med stuvade sockerärter, potatis; blåbärssoppa med klimp.

LÖRDAG. Frukost: Sillsås med nykokt potatis; smör, bröd, rädisor, kaffe eller te. — **Middag:** Köttbullar, potatis och gurskallad; jordgubbar och mjölk.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Dubbel omelett (för 6 pers.). 5 ägg, 1 msk. vetemjöl, några korn salt, ½ tsk. socker, 4½ dcl. gräddmjölk, 1½ msk. smör.

Äggen vispas med saltet, sockret och mjölet 5 min. varefter mjölken påspädes. Smeten fördelas i två pannor och gräddas i varm ugn och i brynt smör i två lika stora omeletter. (Finnes ej två någorlunda lika stora pannor, gräddas den ena omeletten först och varmhålles på serveringsfatet, ställt över en kastrull med hett vatten. På den andre omeletten bredes nedanstående varma stuvning, varefter den andra omeletten lägges över. Anrättningen serveras genast.)

Stuvning av Carl-Johans svamp eller rörsoppa (för 6 pers.). — 1 liter rensad fint sönderskuren svamp (eller något mindre om ej god tillgång finnes), 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 4 dcl. gräddmjölk, omkring 1 dcl. grädd, peppar, salt, socker.

Svampen sköljes hastigt och får avrinna. Smöret brynes i en kastrull, svampen iläggas och får fräsa så länge tills all fuktighet avdunstat och smöret är klart. Då påströs mjölet och omröres, varefter så mycket mjölk och grädd småningom under omrörning påspädes tills stuvningen är jämn, blank och lagom tjock. Kryddor och socker tillsätts, varvid socker ej får utelämnas. Litet fin hackad persilja, tillsatt just när stuvningen är färdig, är av god verkan.

RUMFORD BAKPULVER

Bakar hastigt, misslyckas aldrig.

(Amerikas bästa)
Receptbok gratis.

Finnes hos Eder handlande.

TENERIFFAS UNDERGÖRANDE MADONNA

AV C. A. C. LEWENHAUPT.

DET FANNS UNDER SENARE hälften av medeltiden, samt finnes ännu, fem bilder som i den katolska världen vunnit ett alldeles särskilt anseende, nämligen de i Loreto, Guadeloupe, Sevilla, Montserrat och Candelaria. De tre senare har jag så att säga blivit personligen bekant med, den sista i dessa dagar under en vistelse å Teneriffa, den största av Canarieöarna.

Vi lutheraner, allra mest på den skandinaviska halvön, göra oss i allmänhet en mycket egendomlig föreställning om katolicismen, väl kanske mest tack vare de ganska ensidiga lärdomar vi erhålla därom redan under barnåren. Hos oss har man generation efter generation allt mera vuxit sig in i att anse katolicismen såsom ett verk av Antichrist, i stället för att fördomsfritt betrakta den katolska kyrkan såsom den lutherskas äldre, visserligen till det yttre något olikartade syster, och, jag vågar säga det rent ut, mera erfarna, mera överseende samt mera konsekventa av syskonen.

(Forts. fr. sid. 721.)

förblödning (i fall brottet är förenat med skada på en pulsåder) som härigenom föreligger. Den första och ögonblickliga åtgärden blir att stilla blödningen genom tryck mellan brottet och hjärtat samt, under alla förhållanden, att skydda såret med en steril kompress, som man blott löst lägger över detsamma. För att så litet som möjligt behöva rubba den skadade delen, klipper man upp kläderna (helst i sömnen så att de ej onödigtvis förstöras). Utan att ändra benets läge, utan att söka dra det rätt och innan man flyttar den skadade, anlägger man ett stödje förband.

Regler vid spjälförbands anläggande. Först och främst måste man se till, att allt som behöves för spjälningen finnes i ordning. Spjälkor kunna lämpligen göras av trä, bleck, papp el. d., men kåppar, störrar, hårt sammanrullade tidningar och annat, kan även användas. Något mjukt, såsom vadd, tygbitar, gräs eller mossa behöves till vaddering av spjälorna. Ett tillräckligt antal mitellor (= trekantiga förbandsdukar) eller annan materiel — skärp, band, handdukar o. d. — till fästande av spjälorna måste anskaffas. En spjäl skall alltid ligga på lemmens yttersida och vara så lång, att lederna på ömse sidor om brottet fixeras. Innan man fäster den, skola alla mitellorna skjutas under den skadade kroppsdelen med största försiktighet. För att denna rubbning av lemman skall bli så litet smärtsam och farlig som möjligt, bör man ha en eller två medhjälpare, vilka, under det att de lyfta lemman något litet, utföra en lugn och stadig tänjning i benets längdriktning. Tänk på att benet behöver stöd på ömse sidor om brottet! Mitellorna läggas så, att de närmast brottet liggande fixeras först, därefter de övriga. Obs! Aldrig en mitella över själva brottet.) Knutarna ("råbandsknutar") skola knytas över själva spjälorna. Det bästa sättet att fästa mitellorna kring de nedre extremiteterna är, att man viker mitellan dubbel, skjuter den under benet, sticker båda ändarna från motsatta sidor genom den så bildade öglan och gör knuten utanpå densamma och spjälorna (se Fig. I). Vid fästandet av spjälorna skall man se till, att den ej onödigtvis trycker, man skall undvika

Jag har vistats mycket i Frankrike, Italien och Spanien, så att jag varit i tillfälle att se detta på nära håll, samt småningom med andra ögon än i ungdomen. Vare det långt ifrån mig att inlåta mig på teologiska diskussioner, vad jag anfört har skett endast därför att jag anser att rätt skall vara rätt, och att den som håller på sin egen åsikt utan att känna den andres, visar en, om jag så får säga, betänklig brist på intelligens. En av de vanligaste anklagelserna mot katolikerna, såväl från lutheraner som muhammedamer, är att de likt avgudadyrkare tillbedja bilder av Kristus och madonnan. Själva ha vi ju kors, Kristusbilder o. d. i våra kyrkor, muhammedanerna hänga upp strutsägg i sina moskéer. Jag vill ej tala om att vi, rättrogna måste anse bröd och vin genom underverk kunna förvandlas till kött och blod, att en skvätt vatten på huvudet av en nyfödd borttager synder som den lilla stackaren ej ännu hunnit begå, etc. etc. Så att när det är

frågan om underverk skola vi ej hålla oss på styva linan. Det är mycket sant att katolikerna knäböja inför Mariabilden, under böner till himladrottningen, den makt eller allegori å makt, som redan representerats av de gamla egyptiernas Isis, för att småningom smygkas in och anpassas på den unga kristendomens Jungfru Maria. Att bland de bredaste, minst uppfostrade och minst tänkande lagren stundom en eller annan sammanblandar bilden med vad den är ämnad att föreställa, har hänt och händer än i ett eller annat avseende bland alla folk och i alla religioner. Om människor, anseende sig själva allt för ovärdiga att med sina böner vända sig till vår Herre direkt, söka använda madonnan såsom medlande förespråkarska, så ligger väl däri snarare något barnsligt, ödmjukt rörande än någon som helst art av avguderi. Om Gud är allsmäktig bör han ju även genom madonnan kunna villfara den bedjandes önsknings, och att villfara böner som i ett eller annat avseende

alla knyckar, och så långt möjligt är all skakning samt draga åt knutarna lugnt, stadigt och kraftigt. Dock ej så hårt att cirkulationen hämmas eller smärta uppstår.

Man kan ej vid alla benbrott anlägga stödje förband. Så t. ex. då man genom omständigheterna har anledning befara *skada å huvud eller ryggrad*, må man endast iakttaga den strängaste försiktighet och stillhet. Vid *underkäksbrott* knyter man blott stadigt upp käken. *Brutet nyckelben* spjälas ej heller. Man lägger en packning i armhålan, drar armen något bakåt och fixerar den stadigt vid kroppen (se Fig. II—III). Vid *revbensbrott* binder man ett lakan el. d. så stadigt kring bröstskorgen att dess rörelse vid andningen inskränkes det mesta möjliga.

Vid *överarmsbrott* kan man antingen binda överarmen intill bålen, (då helst med en spjäl på yttersidan), eller ock kan man lägga en spjäl på yttersidan och en på innersidan. Se då blott till att spjälorna ej skaver eller trycker i armhålan och armågsleden (Fig. IV).

Underarmsbrott fixeras i den ställning som blir minst smärtsam, antingen med handflatan uppåt eller mot bröstet. Handen och fingrarna måste få stöd av spjälorna och bindas fast (Fig. V—VI).

Ett *fingerbrott* behöver en spjäl, som bör räcka över handleden. Spjälorna fästas lättast med en smal binda, som rullas om fingret. Se blott till att den inte trycker över själva brottet.

En *krossad hand* skall vila på en spjäl, som räcker väl över handleden och fixeras så, att förbandet ej kommer över brottet, utan korsas först över spjälorna, sedan över handleden.

Kom ihåg att en skadad arm eller hand skall *alltid* bindas upp i en mitella, så att den får stöd och vila!

Vid brott å de nedre lemmarna kan man binda det skadade benet intill det friska. Stödje förbandet blir då stadigare, och transporten underlättas. Mellan knäna och fotknölna skall man alltid lägga något mjukt, så att de ej trycka mot varandra.

Den spjäl, som användes vid brott å *lårbenshals*, skall räcka från armhålan och ned

till fotbladet. Man behöver minst åtta mitellor eller annat bindmaterial för att kunna fixera ett sådant brott stadigt: 1 högst upp kring det skadade lårbenet, 1 runt bäckenet strax ovan brottet, 1 kring veka livet, 1 kring bröstskorgen, 1 mitt på det skadade lårbenet, 1 kring underbenet, 1 kring båda fötterna, 1 över båda knäna. Om man har tillgång till flera mitellor är det fördelaktigt att binda en extra, strax ovan båda knäna.

Vanligt *lårbensbrott* kräver ej fullt så lång spjäl, och man kan här reda sig med sju mitellor: 1 strax nedanför brottet, 1 strax ovanför, 1 runt bäckenet, 1 runt veka livet, 2 kring underbenet, 1 kring båda fötterna, 1 över båda knäna. Även här är det bra att förstärka med en mitella, strax ovanför knäna (Fig. VII).

Spjälorna till ett *underbensbrott* böra räcka strax ovanför knäna, fem mitellor är tillräckligt: 1 strax nedanför brottet, 1 strax ovanför, 1 kring lårbenet, 1 kring fotleden, 1 över knäet (Fig. VIII).

Krossad fot spjälas som krossad hand. Spjälorna lägges *under* foten, och helst begagnar man sig av vinkelspjäl.

Urledvridning kännetecknas av smärta, speciellt vid rörelser, minskad eller abnorm rörlighet, svullnad, missfärgning, formförändring. Detta sist nämnda symptom kan vid samma led vara mycket olika beroende på om ledhuvudet hoppat framåt, bakåt, uppåt, nedåt eller åt sidan. Leden fixeras under transporten till läkare i den ställning, som smärtar minst. Inga försök att dra leden rätt få göras.

Symptomer vid en vanlig *vrickning* äro svullnad, ömhet, inskränkt rörlighet. Den behandlas med stillhet, högläge, kalla kompresser, våtvarma omslag. Om symptomerna ej snart gå tillbaka, bör vrickningen undersökas av en läkare, ty den kan vara förenad med en benskada.

Kontusion (blåmärke) kännetecknas av ömhet, svullnad och stark missfärgning. Behandlas med kalla kompresser, våtvarmt omslag, lindrig massage och stillhet, om skadan sitter i större muskelpartier. Även här kan under stundom dölja sig en benskada.

En ständig glädjekälla

bereder Er ett friskt och sunt nervsystem. Äro nerverna försvagade, blir Ni sömlös, trött, missmodig och misslyckas följaktligen i Edra förhavanden. Tager Ni i sådant fall en **Sanokapsel** dagligen stärker nervsystemet, stimuleras ämnesomsättningen, höjes levnadsmodet och jämväl energien och arbetslusten. Sanokapselarna finnas i askar å kr. 2.25 och 4.25 å alla apotek och i kemikaliefärfärer.

CANDELARIAS JUNGFRU MARIA

Gyimar sådant det ter sig nu för tiden.

omstörta eller även i minsta mån ändra naturlagar eller världsordning måste ju även av de minst skeptiska anses såsom underverk, och dock är bönen lika allmän hos alla religioner. Tro eller självhypnotism åstadkomma mycket, isynnerhet vid nervösa åkommor, mera allmänna i södern än i nordn, och sålunda är det rätt förklarligt, att den eller den madonnabilden, föreställande himlarnas och världarnas mäktiga drottning och kärleksfulla allmoder, fått rykte om sig att åstadkomma underverk.

Som ovan sagts har jag här på Teneriffa något närmare fått lära känna Candelarias Jungfru Maria, och måhända kan det intressera en eller annan att taga del av legenden, blandad med verkligt historiska händelser, rörande madonnan i fråga.

Det är svårt att bestämt uppgiva tidpunkten när den heliga bilden först upptäcktes. Sannolikt var det omkring år 1400, då Teneriffas urinvånare, guanches, ännu så gott som okända av världen i övrigt, levde i hedendom på samma utvecklingsgrad som stenåldersfolken. Då hände sig en dag att två getherdar under det att de drevo sina hjordar framför sig fingo se en kvinna, med ett barn på armen klädd i kläder av okänt snitt — de flesta guanches plögade gå nakna eller med en liten gördel av palmblad — stående på en sten nära havstranden vid mynningen av en djup ravin, en av dessa i lavagrunden nedskurna barrancos, om sommaren torra flodbäddar varav ön överflödar.

På Teneriffa var det lag, att om en man tilltalade en kvinna som var allena på en ödlig plats, så skulle hans huvud krossas med en klubba. Herdarne gjorde därför på vederbörligt avstånd tecken åt den okända, men då hon förblev stum och orörlig tog den ena till slut upp en sten — guanches vanliga vapen — och hotade att kasta den. I detsamma blev hans upplyftade arm stel och lam. Den andra närmade sig då för att med sin »tabona», en slags stenkniv, skära i henne för att se om hon var död och saknade händer såväl som röst och rörelseförmåga. Han drog ett snitt över ett av hennes fingrar, men fann till sin häpnad att detta blev oskadat, under det att hans eget motsvarande erhållit en blödande repa.

Skrämda rådslogo herdarna om vad de borde företaga sig. Till slut beslöt de att gå till Gyimars mencey, den hövding under vilken de lydte och som hade sin

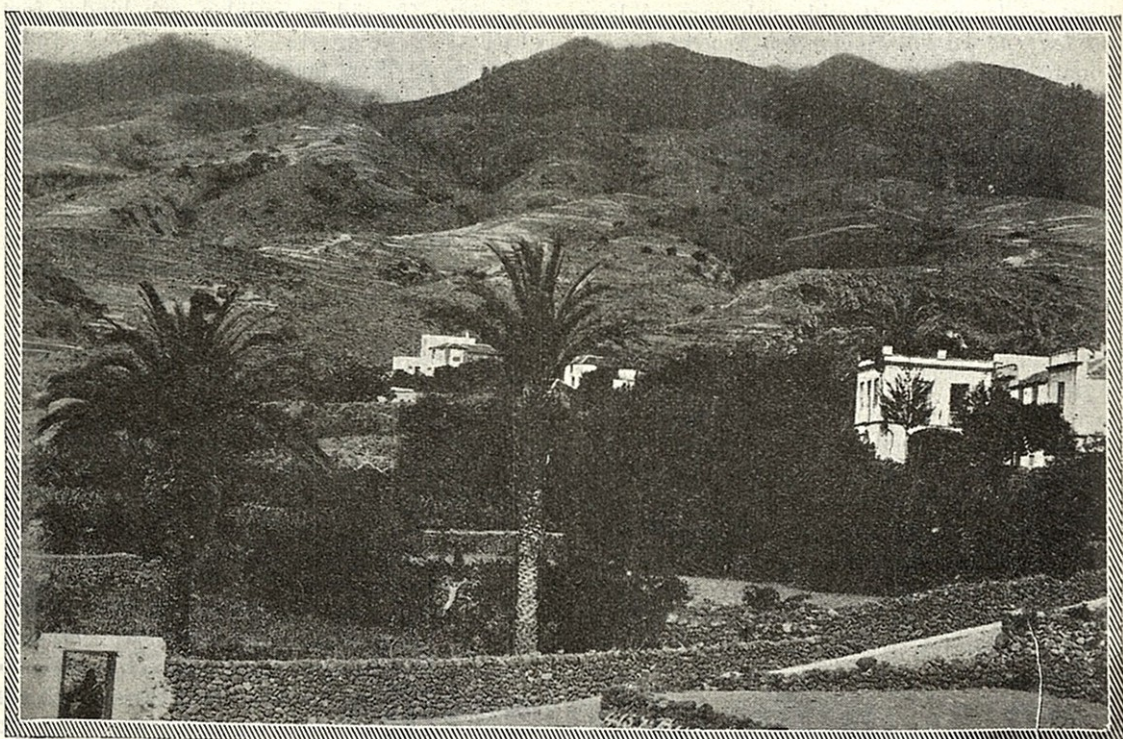

Nuestra Señora de la Candelaria. Efter ett gammalt kopparstick.

grottboning ej långt därifrån. Denna lät sammankalla sina rådgivare, varpå samtliga begåvo sig av med herdarna såsom vägvisare, för att taga i betraktande den omtalade kvinnan, som varken svarade dem eller gjorde den minsta rörelse, ehuru hennes ögon och ansiktsfärg tydligen angåvo att hon var vid liv, frisk och sund. Det beslöt att föra henne till hövdingens bostad, och de båda herdarna fingo det mindre kärkomna uppdraget att bära henne dit. Den ena var illa skuren i fingret, den andra hade armen förlamad. Men se, när de lyfte upp bilden blevo de genast helade, till alla de närvarandes förvåning, vilka med skrik eller visslingar gåvo sin förtjusning till känna, varefter hövdingen och hans folk blevo överens om att något övernaturligt måste vidlåda bilden, så att menceyn själv för att visa den all heder bar den hem till sig, där den uppställdes i ett hörn av grottan, varpå underrättelsen om det märkliga fyndet sändes ut till de andra delarna av ön, särskilt till överhövdingen i Taoro (nuvarande Orotava). Denne kom snart med sex hundra följeslagare, och ej långt därefter inställde sig övriga mencey, den av Abona, av Adexe, av Avaga, av Tegueste och av Tacoronte. Det beslöt nu att bildstoden skulle stanna kvar i Gyimar, men erhålla en grotta för sig själv, för att ej röken från stockelden skulle falla den besvärlig. Från denna grotta strömmade sedan vållukter, härlig musik och om nätterna ett milt sken, och som hela öns befolkning nu ansåg den funna vara ett övernaturligt väsen, gåvo henne många, efter råd och lägenhet, av sina vackraste bockar eller getter, så att hon snart var ägarinna av sex hundra djur.

När sedermera öarna Lanzarote och Fuerteventura erövrats av spaniorerna, sände dessa ut fartyg till de övriga för att tillfångataga invånare därifrån samt sälja dem såsom slavar. Den första som blev gripen var en gosse som satt och fiskade vid en barranco. Han blev döpt till Anton och uppfostrad i den katolska läran. När

(Forts. sid. 728.)

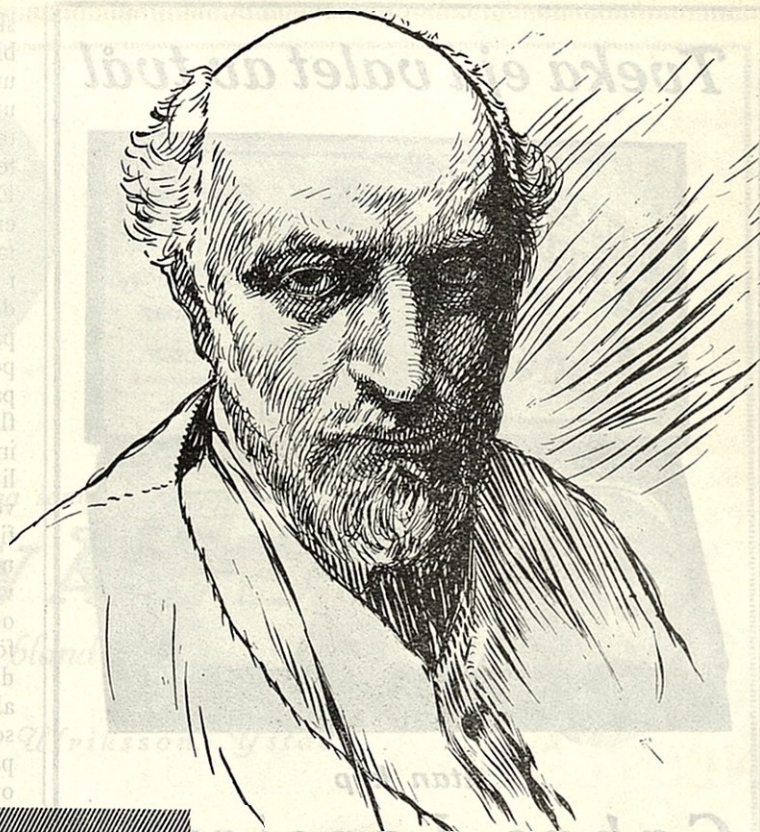

Strandparti från Teneriffa.

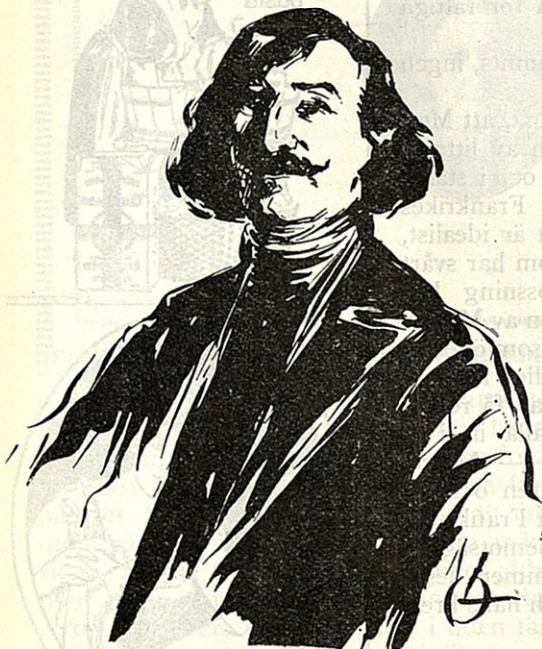
I ETT PARISISKT KONST- NÄRSCENAKEL

HOS ALEXANDRE MERCERAU OCH HANS
VÄNNER.

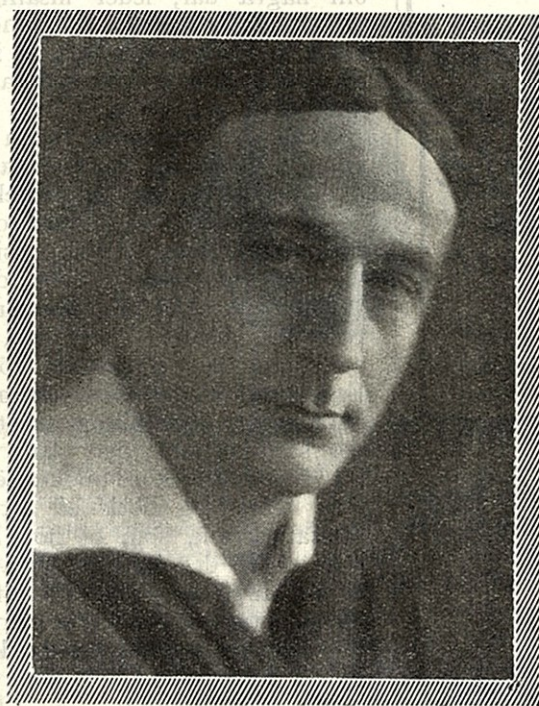
SCEN: EN DIKTARVÄNING, BESTÅENDE AV TRE SMÅ rum, vart och ett ej väldigare i kubik än att man, om man har något till armar och mitt på golvet vill utföra vissa ting ur Lings system, har god utsikt att smälla fingrarna i både väggar och tak. All mera omfångskrävande gymnastik är emellertid totalt omöjliggjord av hänsyn till nästans berättigade krav på en smula utrymme. De tre små cellerna äro nämligen vid ridåhöjningen så proppade med levande varelser som gärna tänkbart. Med korta signaler ringer tamburklockan och dörren öppnas för en nyanländ. Det är här som i den underjordiska järnvägen — alltid stiger någon på men ingen går ut. Det ena rummet dessutom apterat till garderob. De agerandes ytterrockar, kappor och kaper lagda på varandra i en avlång hög, hattarna staplade upp till ett litet Pisatorn. Döda föremål i övrigt: en brokig, fullkomligt översködlig samling av antikviteter, lergods från Quimper, hyllningskransar, festsouvenirer, tavlor, träsnitt, porträtt, gipsstatyetter. Samt böcker. Och böcker igen. Och ytterligare

Skulptören Emile-Antonie Bourdelle.

Le Prince des Poètes, Paul Fort.

Alexandre Mercerau.

Rosny aîné.

Emile Verhaeren.

böcker. Varenda oupptagen sittplats, det vill säga förutom stolar, bordshörn, kaminfriser, kistlock, översållad med litterära revyer från alla jordens kanter. Les deux mondes ovanpå Le cri de dada i sin tur ovanpå Das Kunstblatt i sin tur ovanpå Der Sturm i sin tur... Il Polesino Democratico, Nuestro Tiempo, Het Midden, Zlata Praga — bud från Moskva, Warschau, Mexiko, Helsingfors, Konstantinopel... Vetenskapliga tidskrifter, vilsegångna teosofhistorier, sovjetmanifest, Marinettifanfarer, musikhäften, expressionistiska dekorationskisser, inbjudningskort till hundra och en vernissager, premiärer, föreläsningar...

Vilket, om än ofullständigt, får vara nog om decoren.

Huvudpersonen — husets värd — heter Alexandre Mercerau. Att riktigt uttömmande tala om vad han är och har varit skulle föra längre än detta brev vill komma — blott ett torftigt uppräknande av detta blir en lista, som kräver sin plats. Född i mitten av 80-talet var han knappt tjuguarig färdig med sin första diktsamling, publicerad under pseudonymen Esthmer-Valdor. Driven av ett sällsamt rörligt intellekt hade han snart gjort sig bekant med alla litterära och konstnärliga verkstäder runt om i Paris, blev, i stället för att gå direkt på sin egen berömmelse, organisator, motor, förespråkare för andra, ordnade utställningar, skapade revyer, höll konferenser, inbjöd till kongresser. Ett par år senare gav han sig i en rysk artists sällskap i väg till Ryssland, blev redaktör för den franska avdelningen i en rysk tidskrift, vände åter till sitt land, grundade en underlig sammanlutning som kallades Abbaye de Creteil, en förbindelse av ateljé och tryckeri, där varje medlem-konstnär förband sig att uträtta ett hantverksarbete vissa timmar varje dag, publicerade sin första novellsamling, Gens de là et d'ailleurs, skrev 1911 sin kan-

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiatvål

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad | endast
Konfekt | 4:70 kr.
Marmelad | per ask

till landsorten fraktfritt 5:20 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & CO

Gravvårdar
Bröderna Styrenius
Stenhuggeri A.-B.
VÄSTERVIK
Priskurant på begäran.

I ett jäst-fritt hem

får man minst lika goda kakor som någon annanstans — om de bakas med Tomtens Bakpulver

Marguerite

Om lillan varit snäll får hon något riktigt gott. Ingenting i hela vida världen tycker hon bättre om än Thules delikata Marguerite-choklad.

THULE CHOKLAD

ske allra bästa bok, Contes des Ténèbres, blev Paul Forts högra hand i den tidvis underbart gott redigerade Vers et Prose, utgav själv en volym kritik och modern litteraturhistoria. Var en lång rad av år litteraturchef hos vännen-poeten-förläggaren Eugène Figuière och sitter nutilldags i en enahanda position hos det nystartade rysk-franska förlaget Povolozky. Gick i kriget som simpel men tapper soldat, dekorerades ett par tre gånger men höll på att bli stenad när han under en permission höll ett antimilitaristiskt tal på ett kafé uppe på Montparnasse. Är flammande fredsvän, till hela sin läggning internationell humanist, intelligenskosmopolit. Har hela sitt liv utvecklat en otröttlig verksamhetsiver men är själv lugnet personifierat. Ser ut som en ung präst, talar en mjuk och klingande franska. Har till vän varje konstnär av någon betydelse i Paris och hela Frankrike, räknar internationella förbindelser i hundratal, är med överallt, där det gäller att uträtta någonting ideellt, alltid en av de första att taga reda på det, som är nytt. Just nu läser han korrektur på ett par filosofiska arbeten, som gå i press om några dar, leder insamlingen till de svältande barnen i Ryssland, bevisar i kväll en Verlaine-bankett, är i morgon med om stadgearbetet i en sjukhus för fattiga målare m. m., m. m.

Samt har, som delvis redan nämnts, ingen gång upphört att vara diktare.

Det finns de, som djupt beklaga, att Mercerau övergivit sin tidigare form av litterär produktion, novellen och poesin, och i stället vänt sig mot den domän, där Frankrikes »penseur» hålla till. Mercerau är idealist, tvättakta idealist — men den, som har svårt att finna sin sinnesoros förlossning hos Emerson, den för vilken läsningen av Mæterlinck nästan alltid blir ett arbete, som ödelägger studiets nöje, den skall heller inte gå till Merceraus senare böcker för att få roligt. Här håller jag dock på att falla in i en litteraturkritik, som ej hör hit — Mercerau». Men den franske författaren och ceen annan gång. En av det unga Frankrikes intressantaste gestalter är han oemotsägligt — och till svenska läsare kommer dessa raders presentation av honom och hans krets ingen dag för tidigt.

*

Det berättas om Marinetti och hans italienska futuristkompani att de i sin besökslista för det första »revolutionära» intåget i Paris allra överst satt: »fredag hos Mercerau». Men den franske författaren och cenantelchefen hade redan då — det vill säga för omkring tjugu år sedan — ett mycket utbredd rykte. Han måste följaktligen vara någonting synnerligen förnämt. Och hans omgivning desslikes. Gud vet om man kunde komma dit i annan skrud än frack?

Futuristerna iförde sig också, för att vara på den säkra sidan, sina bröllopskläder och drogo i en taxi åstad. Framme vid sitt mål tyckte de sig förmärka att både huset och kvarteret dåligt gingo ihop med frackarnas härlighet men det var naturligtvis bara skal, pittoresk omgivning till en esets nyckfullt valda och charmanta hem. Osäkerheten infann sig emellertid på nytt när portvakten upplyste: Monsieur Mercerau bor i gårdshuset sex trappor upp, dörren längst in till vänster på vinden...

Han som skrivit Evangile de la bonne vie och Contes des Ténèbres har intet slott den dag som i dag är. Han har visserligen flyttat ur sin vindskupa och bor nu i första våningen men varken utrymme, komfort eller elegans äro annorlunda än dem inledningen härovan beskrev. Fredagsmottagningarna från klockan fem till sju äro dock och alljämt lika flitigt besökta som någonsin. Öpp-

STEINWAY & SONS
STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39

KÖP
TANGENS GARDINER

GUMMANS Tvättpulver

Kejsar-Borax
Det bästa toaletmedlet.
Holvich Mack Nachf., U.S.A.

BÄST MILAR MAN Ä

STÅLRESARMADRASSEN IDEAL
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Goldwyn 60
TAND-CRÈME öre

PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LAKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Statsrådets fruar kunna samfällt intyga att

YVY-TVÅLEN

är den yppersta bland tvålar

Fabrikanter: Österlin & Ulriksson, Ystad

vea

na dörrar för fransmän som utlänningar, för ryktbarheter och okända, för hederslegionärer och anarkister. En säsong-fredag i vårens tid få de tre små kamrarna fresta på det blott skenbart omöjliga: att hålla ihop väggarna om mer än hundra människor. Någon traktering förekommer aldrig, man röker sina egna eller grannens cigaretter. Mercerau har en gång i tiden tänkt på att köpa askkoppar men hittills har det fått stanna vid tanken. Bland annat tack vare bristen på plats. Det är för övrigt alldeles icke säkert att man skulle hinna fram till askkopparna i tid. Först skall man prata ut med den, man senast håller i kragen — och många års erfarenhet säger att askan ligger lika bra på golvet som någon annan stans.

Vad här avhandlas?

Allt mellan himmel och jord.

En grupp håller på med Einstein och relativiteten (inom parentes — hela det intellektuella Paris talar sedan veckor tillbaka Einstein — varenda revy med någon självkänsla har haft avhandlingar i ämnet och Frankrikes bokmarknad har redan med ett hundratal volymer hunnit öka den väldiga Einsteinlitteraturen.) I ett annat hörn disseskeras och diskuteras teater — Shakespeare och Pitoëff, madame Lara och medeltiden, Vieux-Colombier och steril snobbism. En liten sydamerikansk fröken förevisar ett häfte stiliserade illustrationsskisser och ber om omdömen — men öppen hjärtigt, kritiskt, utan smicker s'il vous plaît. Tre franska messieurs svara ungefär go dag yxskafst med orden charmant, épatant, tout à fait curieux, mademoiselle! Den lilla ser ett ögonblick upplivad ut, ögonblicket därefter har ansiktet återfått sitt trötta uttryck från det fåfänga sökandet efter verklig framgång, hoç est en förläggare som vill betala någonting för teckningarna. På en

förfärlig franska börjar hon sitt samtal med en granne, som tyst stått och sett på hennes skapelser. Det är en ung holländsk målare, eller rättare, han vill bli målare. Han är nitton år och han är ny i Paris, kom hit för några dagar sedan. Och ämnar stanna här. Skaffa sig plats. För att få något att leva av. De frans har hade när han reste från sitt land äro snart slut. Men han har adresser. Och till sist lyckas det nog. Han ser våldsamt energisk ut när han berättar att han nästan inte gjort stort annat än farit omkring i Metron och hälsat på hos människor, som kanske hade något arbete åt honom. Hittills hade svaren visserligen bara blivit: Kom igen i morgon, nous verrons! Men det går nog. En natt hade han fått diska glas i Café de la Paix. Stått naken nere i det helvetesheta köllarköket och diskat i sitt anletes svett. Sex francs. Men mat också, mycket mat. Ibland är det roligt att äta — när det inte kostar något. Man behöver visst inte äta varje dag. När han sov var han inte hungrig. När han arbetade med sina målargrejer hemma på hotellrummet inte heller. Han hade en kamrat som alltid åt. När de voro ute tillsammans och gingo förbi en bagarbod kom det ofelbart från kamraten:

— Jag är hungrig.

Och då köpte de sig var sin croissant. Vid nästa bagarbord sade kamraten igen:

— Jag är hungrig.

Men nu blev holländaren arg:

— Äter du hela da'n, du?!

— — —

Sydamerikanskan har glömt sina skisser och de fadda komplimangerna. Hon hör på med idel öron och ögon, hela hennes lilla magra ansikte, hela varelsen vänder sig i vaknande hängivenhet till den unge holländaren. De göra sällskap med

varandra när Merceraus mottagning är slut. Häromkvällen såg jag dem tillsammans promenera på en Seinekaj. Månen satt blekgul och snäll mellan Notre-Dames torn och stjärnorna trängdes om att spegla sig i vattnet mellan broarna. En kväll då man går och önskar god fortsättning och gott slut på alla små människors romaner.

*

Återvändom efter denna sentimentala änglauftflykt med ett människopar på dess hemligväg — återvändom till Mercerau och hans cercle. Och tagom itu med en stunds betraktande av dem som redan »blivit» någonting mer eller mindre — mot priset av att de blott icke äro så purunga längre. Denna mötespunkt för representanter för alla nationer, alla kulörer desslikes, har varje gång något överraskande sammanträffande i beredskap, drar alltid till sig någon figur, som man med tämlig säkerhet icke kunnat stöta på annorstädes. Av franska konstnärer och intellektuella har alla största delen en eller flere fredagar tecknat namn i Merceraus besöksbok. Jag uppger det fåfänga företaget att nämna dem efter heder och värdighet. En utväg är att börja med A — där den förste råkar vara monsieur Ageron, en av Frankrikes mest namnkunnige uppfinnare. Av obligatorisk hövlighet hade jag kanske bort sätta madame Aurel före — även hon har en litterär salong och utvecklar sedan lång tid tillbaka ett litterärt-feministiskt propagandarbete, som åtminstone vad energin angår är värt en massa beröm. Där är poeten Nicolas Beaudoin med en kroppshydda som en boxare men sysslade med att utge en högst subtil tidskrift, La vie des lettres, och skrivande en ej mindre subtil poesi »aux trois plans». I poeternas falang är också skaldefursten Paul Fort med, där har Emile Verhaeren varit och Guillaume

Oaktat något högre
pris förblir dock

Svea V ä x t à Kr. 1.40
Svea Grädd à „ 1.60

på grund av sina
oöverträffade kvaliteter

Billigast.

Svea sommarkvaliteter ha samma konsistens som smör men längre hållbarhet.

Av **SANGALLA** the
rekommendera vi våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL", "ORDINARY"
i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

NESTLÉ'S BARNMJÖL

användes av alla mödrar, som vilja se sina barn friska, frodiga och välmående. Detta närings- och uppfödningemedel, som är lättsmält, gott och billigt, är absolut tillförlitligt i synnerhet vid den kritiska avvänjningstiden. Nestlés barnmjöl är även ett förträffligt och kraftgivande födoämne för barn i alla åldrar, mag- och tarmlidande samt åldringar.

Sidenblusar
Tyllklädningar
Strandkofter
tvättas kemiskt bäst
hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Mot mal, kakerlackor, väggohyra
flugor och andra dylika insekter finnes
intet bättre utrottningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar à kr. 0:65 och 1:25
i alla färg- och kemikalieaffärer samt
hos ensamimportörerna
AKTIEBOLAGET EUG. WINGARD,
Malmö.

En enkel, lättlagad, välsmakande rätt. STUVADE MAKARONER

150 gr. svenska makaroner, 2 l. vatten, 1 msk. (15 gr.) salt. Vit sås:
2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl, 4 dcl. kokande mjölk, salt,
socker (½ msk. riven ost). Beredning: Makaronerna påsättas
i kokande, saltat vatten och kokas mjuka eller omkring
20 min. De upphållas i durkslag, överspolas med
kallt vatten och få avrinna. Till såsen fräses
mjöl och smör 2 min., mjölken spådes på
och såsen får koka 5 min. Makaronerna
iläggas och värmas i såsen. Stuv-
ningen avsmakas med salt, so-
cker och litet riven ost, om
så önskas. Serveras
till köttätter.

Svenska makaroner böra användas!

**JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT**
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.
Norrandsgatan 16 - Stockholm.

Apollinaire. Marinettis första intåg är redan omtalat — han återvänder sen dess ungefär en gång vart år, alltid med någon ny futuristkräll i följe. Där tecknar sig av och till Rosnyainés satiriska profil...

Väl inne bland mängden av litterära figurer måste jag emellertid öppna portarna på vid gavel för Merceraus främmande vänner. Vårt eget land är företrätt av bland andra Martin Kock, greve Wrangel och målaren Ekegård, Norge exempelvis av Johan Bojer, som trots den flit med vilken han preparerar sitt franska rykte bland L'Illustrations läsare får tid med en visit också här. Den, som känner något till mexikansk musik vet att Anda Gomez är en stor kompositör — träffas hos Mercerau. Desslikes den ryska sångerskan Olenine, den ryske skulptören Archipenko, finnen Wentzel Hagelstam och dansken Sophus Claussen, vars — den sistnämndes — namn i dessa dagar står på en blå och vacker volym. Poèmes danois, förträffligt översatta av Guy Charles Cros. Det nya Tjeckoslovakiens mest bekanta man, statsministern Benes, har pratat bort många timmar i detta sällskap, där till och med Comédie Française har sin representant, madame Lara, där Bourdelle, van Dongen och Derain äro gäster tillsammans med Lhote, Matisse, japanen Fojjita och indiern Kharis.

Tillräckligt med namn! En fortsättning med någon aning av fullständighet skulle bli en hel katalog, och kataloger äro, så vitt jag vet, ej Iduns genre.

*

I en väns bok om Mercerau hittar jag några linjer, som visserligen varmt och ungdomligt entusiastiskt men därför icke mindre sant karaktärisera mannen. Raderna skulle i en översättning förlora något av sin boquet:

»Il est comme un ingénieur de l'attaque et de la défense de l'Esprit, un architecte des monuments de l'Ame. Sans cesse, il va, dessinant des plans, appliquant des lois, édifiant des ponts, construisant des machines, et sans cesse cette jeune et large intelligence toujours en mouvement et toujours en travail, dispose des théories, résout des problèmes, produit des oeuvres, assemble des poètes, réunit des musiciens, groupe des peintres, séduit des journalistes, fonde des méthodes, détruit des règles et prépare des révolutions. Il pense, il agit, il divise, il mêle, il organise — c'est un homme d'action panique...»

Paris i juni 1922.

TAGE AURELL.

Pennteckningar för Idun av Louis Oury.

Teneriffas undergörande madonna.

(Forts. fr. sid. 724.)

han blivit fullvuxen gavs han fri och fick tillstånd återvända till sitt fädernesland, ön Teneriffa, för att där verka såsom missionär. Omsider anlände han till Gyimar, och som dess mency hoppades att han, såsom berest i främmande länder, skulle kunna hava någon kunskap om bilden, förde han Anton in i dess grotta. När den unge predikanten fick se madonnan, föll han på knä, samt höll ett föredrag vari han för de medföljande uppenbarade vem bilden föreställde, samt framhöll den oerhörda ära som visats dem genom att erhålla en dylik gäst och skyddsängel. Genom sina predikningar, mäktigt underhållna av den redan befintliga vördnaden för bilden, förberedde Anton småningom denna tracts guanches för kristendomen. Madonnan lät han flytta till en rätt rymlig grotta nära den plats vid stranden där

**BRIO
MOTORN**
Den vibrationsfria, encylindriga.
Lättstartad, driftsäker,
stark, tystgående och
billig i driften.
Återförsäljare antagas.
**AKTIEBOLAGET BRIO-MOTOR,
SUNDBYBERG**

Singer
Symaskiner
De enklaste — de bästa.

Regina
Förnämsta märke för
vantar och
strumpor.
Finnes i varje
välsorterad manu-
faktur-, tricot- och
kortvaruaffär.

MAN SKALL AKTA
SINA KLÄDER
OCH HÄNDER
JAG TVÄTTAR SJÄLV
MEN ENDAST MED
MERKURTVÄL

MERKURTVÄL
VIOLA
GÖTEBORG

Se till att
Ni får
Kalmar Vapen,
Högsta kvalitet kärmjöl
Kalmar Ångkvarns A.-B.

Mot blodbrist och allmän svaghet

Ferrin

Bästa Järnmedel,
Utmärkt stärkande.

LYONS

THE

är alltid bäst.

I parti hos:
Aktiebolaget AHLBERG & BRENNER
Stockholm.
I minut hos:
Conrad Andrén, Hornsg. 44 B, Sthlm,
F. J. Kahn, Kornhamnstorg 61, Sthlm.

Hermes

främsta velocipeden på alla tävlingsbanor. Olympiska mästerskapet och stora guldmedaljen erövrades på HERMES i Antwerpen 1920.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

CAP

Ätchoklader
utmärkt goda

**Vestmanlands
Läns Tidning**

är Läns tidningen för
Västmanland och Bergslagen
Länets enda morgontidning
Daglig upplaga
12,500 exemplar
Det bästa annonsorganet

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Det ojämförligt billigaste medlet att tvätta ett kilo kläder med är
LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL

Intet annat har heller så överlägset dokumenterat sig som oskadligt för kläderna. Erhålls överallt.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
maizenagröt
eto.

hon blivit funnen, »Achbinico», sedermera av spaniorerna kallad San Blas. Snart valfärdade dit folk från alla delar av ön, och till helgonets ära anordnade de fester, danser och tävlingar i kastande av spjut eller sten, i kappsprungning, hoppande och annat dylikt.

För så vitt jag kunnat finna var guanches religion synnerligen enkel vid denna tid, anpassad efter deras säregna förhållanden, såsom alla religioner ursprungligen varit. De trodde, och hade goda skäl att tro, att i och under Pico de Teide, helvetets bergtopp, den mer än 12,000 fot höga vulkanen på Teneriffa, bodde en ond ande Guayota, som därifrån till deras fördräv utspydde glödande lavaströmmar eller förödande pimpstensregn, under det att en god gud, Achaman, tronade ovan molnen på fjällets solbelysta, isglittrande spets, därifrån han så gott sig göra lät sökte förhindra djävulens tilltag. Det låg då ej så avlägset att tänka sig en denne Guds moder ännu högre upp, i själva himlen, utstrålade det välgörande, livgivande ljuset samt spridande de efterlängta regnen. Folkets föda under de flera gånger om året försiggående festligheterna togs ur madonnans gethjordar, vilka tillväxt i hög grad, Anton blev hennes präst och till sina medhjälpare erhöi han en del äldre, ansedda män. Redan nu inträffade en del händelser, som antingen framställdes såsom underverk, eller, mera troligt, av den okunniga hopen själv antogs vara sådana. Det finnes ingen enda religion i världen som ej hänvisar till underverk för att bevisa sin överlägsenhet över andra trosbekännelser, den kristna kanske mer än alla andra. De som här utfördes voro emellertid av så oskyldig art, att de t. v. lugnt kunna förbigås.

De kristna själva blevo till slut avundsjuka över madonnans rykte, och Sancho de Herrera, herre till Lanzarote, slöt ett svekfullt fördrag med Gyimars mencey, varefter han, mottagen såsom en vän, stal bilden samt seglade tillbaka till sin ö. Det tycktes dock snart bliva tydligt att den ej önskade stanna därstädes, ty omedelbart efter det den tagits i land utbröt en våldsam pest, vilken upphörde först när rovet återställdes till sin rätta ägare.

Kom så den för ön ödesdigra dag då Alonso de Lugo den 1 maj 1493 med 150 harnesklädda ryttare och 1,000 man infanteri beväpnade med luntbössor landsteg vid Santa Cruz för att betvinga, plundra och döpa det glada, oskyldiga stenäldersfolket.

Detta ägde dock såväl sällsynt kroppsstyrka som fosterlandskärlek samt ett mod gränsande till överdåd, och ehuru Gyimars stammar höllo sig neutrala var det först efter tre års motgångar och nederlag, som Lugo med alltjämt ankommade friska spanska trupper, mest dock tack vare den pest som spritt sig bland guanches från hundratals nedgjorda obegravda spaniorer, omsider lyckades besegra sina tappra motståndare. Dessa blevo nu omedelbart döpta. Som madonnans bild genom att avhålla en stor del av befolkningen från striderna varit till stor nytta, uppförde spaniorerna åt henne ett bösshall från grottan ett kapell, samt anställde en del munkar vid detta. Från denna tid och ett par århundraden framåt finnas noga bokförda de underverk som tillskrivits bilden, och vilka äro sextiofem till antalet, egentligen rätt så naivt framställda. De bestå i helbregdagörelser, ofta förenade med ingniding av vigd olja (massage), eller i hur skepp undkommit sina förföljare, hur hedningar vid hennes åsyn låtit döpa sig, hur skeppsbrutna tack vare madonnans lyckats rädda sig, m. m. dylikt.

Under en orkan som rasade över ön 6-9 nov. 1826 varvid ett par hundra människor samt ett tusental boskap satte livet till, blev kapellet samt en del av därmed sammanhängande dominikanerkloster nedvräkt i havet, varvid den ursprungliga Mariabilden gick förlorad. Emellertid reparerades skadorna, en ny bild lik den förra förfärdigades, och än i dag firas i Candelaria den 2 februari och 15 augusti till dess ära festligheter, dit en stor del av öns invånare församlas. Ännu finnes också kvar San Blas grotta, där madonnen först förvarades, försedd med några gamla egendomliga målningar.

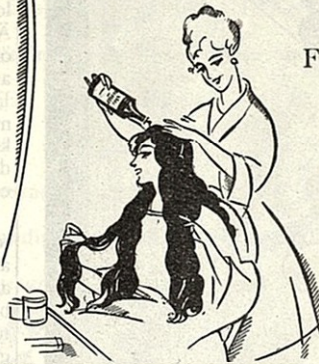
Nuestra Señora de la Candelaria må sålunda ha varit undergörande eller icke, säkert är att hon själv genomgått underliga öden likaväl som att hon, förmodligen i början en gallionsbild från något förlit kristet fartyg, även kommit att underbart ingripa i Teneriffas öden och utveckling.

Silkesglänsande hår

Faller Edert hår av?

I så fall finnes enligt läkares utsago ej bättre bot än en rationellt genomförd kur med regelbunden behandling med

F. PAULIS AZYMOL-STIMULUS.

F. Paulis
AZYMOL-STIMULUS

Scn

Då alla husmödrar erkänna att

ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

**FYRTORNETS
APTITBITAR, VINGASILL
GOURMANDSILL**

FINASTE RÅVAROR. — BÄSTA KVALITET

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor. Ny sändning från Kina av handbroderade Dukar, Löpare, Flygeltäcken, Runda motiv till Kuddar, Sjalar, Handvävda Siden, Bronser, Porslin, Handknutna mattor m. m. Obs! Låga priser.

Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks 30 86.

Spirella-OTTOMANER

Korsetter erhållas hos

Förmånliga betalningsvillkor

Fru ANN-MARIE SEDSTRÖM, THORVALD OLSEN, Blecktornsgränd 6, Stockholm
Östermalmsgatan 22. A. T. Öst. 57 97. Allm. Tel. Söder 9851.

**FALU-
ÄTTIKA**

— den bästa konserverings-, mat- och
bordsättika, som finnes i marknaden —

tillverkas av

STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS A.-B.

N I N O
Oat-meal

Ninon är hudcrämen par preference.

HYLIN & CO. F. A. B.
STOCKHOLM

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 94. Bästa Fru Skönhetsdoktorn! 1) Mycket tacksam skall jag bli om ni kan ge mig ett råd för bruna fläckar i hyn. De ha tilltagit de senaste åren, bli värst på våren, men det är ej fräknar. — 2) Mina ögonlock bli gärna röda, och jag vet att nerverna ovan ögonen äro mycket känsliga. Synen god. Kan jag lägga någon slags kompresser på under natten? Eleonor.

1) Se sv. på fr. 57 2) i n:r 19. — 2) Lagg på kompresser av borsyrelösning en stund varje dag, det stärker både ögon och ögonlock om dessa äro rödkantade. Är däremot själva huden på ögonlocket rodnande äro omslag av het men ej kokt mjölk bra. Doppa renad vadd i den heta mjölken och lägg över ögonlocken, täck med vaxtaft, bind stadigt om och låt sitta över natten eller en del därav.

N:r 95. Käraste Skönhetsdoktorn! Har generande hårväxt på armar, ben och överläpp. Hur avlägsna den? Har ej råd låta borttaga den med elektricitet. Har nyss börjat köpa Idun, var därför god och ej hänvisa till föregående. Förtvivad 16-åring.

Medel mot generande hårväxt: $3\frac{1}{2}$ gr. osläckt kalk, 7 gr. soda och 28 gr. skirat svinster röres väl till en jämn och smidig salva som förvaras i burk. Litet av salvan bredes ut över de åsyftade ställena, får sitta på i 8—10 min. och avskrapas med en silverfruktkniv eller annan slö kniv, då håren följa med. Behandlingen måste upprepas vid behov. Om huden blir irriterad påstrykes zinksalva.

N:r 96. 1) Finnes något säkert medel mot armsvett? — 2) Var kan man få köpa löshår? (Har genom sjukdom förlorat större delen av mitt hår.) Prenumerant.

Medel mot armsvett: 1) Tvätta armhålorna ett par gånger om dagen med ljumt alunvatten och pudra efteråt med pulvrerad violrot. Byt ofta närmaste underplagget. — 2) Löshår köpes i varje större damfriseringssaffär.

N:r 97. Vill Fru Skönhetsdoktorn vara god upplysa mig om vad man skall göra mot arm- och handsvett samt tillika meddela mig recept på munvattnet Amykos. Tacksam för svar är Halländska.

1) Se sv. på föregående fr. 1). — Mot handsvett: 168 gr. rosenvatten, 56 gr. flädervatten (fläderté), 0,6 gr. garvsyra och 14 gr. benzoëntinktur. Härmed ingnidas händerna flera gånger om dagen, varefter de pudras med pulvr. violrot. — 2) Recept på Amykos: $\frac{3}{4}$ liter destillerat vatten (eller kokt vatten), 20 gr. borsyra, 16 droppar nejlikolja, 16 droppar pepparmyntolja, 1 msk. glycerin.

N:r 98. Bästa Fru Skönhetsdoktorn! Härmed besvarar jag med en kanske konstig fråga, näml. om Fru Skönhetsdoktorn kan giva mig något råd så att jag kan växa och bli något längre. Jag är näml. mycket kort till växten. Jag brukar gymnastisera varje morgon men det hjälper ej. Tycker ni jag skall försöka med "The Girvans" metod, vilken enligt annons lär kunna göra en människa längre? Jag vill ge vad som helst blott jag kan växa litet till. Ung prenumerant.

Ni vet väl att "ingen kan sätta en tum till sin längd" sedan de egentliga växtåren äro förbi. Men ni kan ständigt giva akt på er hållning att den är rak, så ger ni illusion av att vara längre än ni är. Den metoden ni sett annonserad har jag svårt att tro på, jag råder er att hellre låta en läkare undersöka er sköldkörtel, ty

är den för liten kan minskad växtkraft bero på det och då kan ni få någon lämplig medicin.

N:r 99. Jag är 18 år, kraftigt byggd men egentligen ej tjock. Dock märker jag att jag börjar bli synnerligen bred över höfterna. Finnes något enkelt medel att förebygga en sådan olycka undrar Maj.

1) Följande rörelse rekommenderas: Lagg er på rygg på golvet med händerna i sidorna. Res er i sittande ställning utan att röra fötterna från golvet och upprepa rörelsen 8—10 gånger under djupandning. Därefter ställer ni er upp, drar in magens muskler och andas djupt in medan ni höjer armarna över huvudet tills tummarna mötas och böjer överkroppen så långt tillbaka som möjligt. Återtag ställning, och just som ni andas ut sänker ni armarna tills fingertopparna vidröra golvet framför era tåpspar. Frisk luft måste det vara i rummet (fönstret öppet). Gymnastiken utföres bäst på morgnarna innan ni får alla kläder på. Om ni har ett stillasittande arbete måste ni mycket promenera på lediga stunder.

N:r 100. Snälla Fru Skönhetsdoktorn! Vore innerligt tacksam om jag kunde få mina frågor besvarade. Är nästan ständigt kund (köper lösnummer) och har ej besvarat förut. Jag tvättar mig om kvällarna med varmt vatten tillsatt med borax samt vyttvål och har nu under en månad masserat efteråt med coldcream men ej sedan torkat med linnelapp. Crämen är säkert ej lämplig för min hud, ty det svider i ögonen. Har fått hårda knölar på näsan och hakan. Förstår ej vad som är orsaken. — Är glycerinen tillsatt med rosenvatten fördelaktigt att gnida in i ansiktet efter tvättning? Blir huden vit därav? Eller vilken crème bör jag använda? — Skall man efteråt torka av med linne och är det nödvändigt att pudra sedan? — 2) Jag har kanske ej lyckats köpa det nummer där beskrivning finns på att borttaga hårväxt vid munnen och vore tacksam för beskrivning. Resande.

1) När ni använder crème till huden skall ni ej ta för mycket därav utan endast så att det med lätthet går att massera in den. Då behövs ingen torkning efteråt. Det skadar ej att omväxlande med crämen massera huden med den enkla blandningen glycerin, sprit och rosenvatten, som fås färdig på apoteket. Om ni vill använda puder bör det först ske på morgonen och kan ni som underlag anbringa en aning hudcrème. Vilken fin crème som helst duger, men ni kan ju försöka Favorisca, som gör huden vit och smidig, (fås hos Hjelm & C:o, Mästersamuelsgat. 46). 2) Medel mot generande hårväxt, se sv. på fr. 95.

N:r 101. Kära Fru Skönhetsdoktorn! Hur få bort en röd fläck på näsan? Den har suttit där över ett år och jag vet ej hur den uppkommit. Eftersom den sitter mitt på näsan och den, näsan, är stor nog ändå, ber jag om ett bra och oskadligt medel. Mai.

Försök samma enkla medel med het mjölk som anvisas i sv. på fr. 94 2) men tag omslagen så heta ni kan tåla. Hjälper ej det på någon tid är bäst rådfråga hudläkare.

M. ZADIG'S

Shampooing-Pulver
renar håret, borttager mjäll,
styrker hårroten, befördrar hårväxten,
dess användande är
en verklig njutning.

Duktyger - Handdukar
Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
GÖTEBORG

SOLO-KAFFE

AB. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
KA. OCH STORA
SÄVINGAR

Det ligger

i VYV-tvålens beskaffenhet och Edert eget intresse, att Ni dagligen använder den lenaste, mildaste och behagligaste toalett tvål, som finnes att tillgå. Därför bör Ni alltid begagna endast VYV-tvål.

VYV-tvålen säljes i varje affär över hela landet.

Vyv-tvålfabriken, Ystad.

Goldwyn 60
TAND-CRÈME öre

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarnav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar
BEGÄR VAR KATALOG N:o 14
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

VIKING

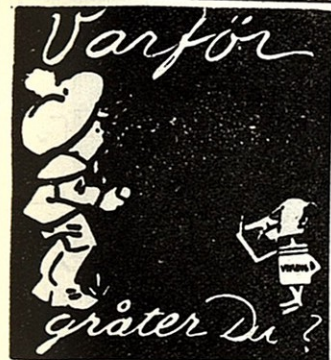
GULDPATERADE
UR-KEDJOR
VARANTIGAST SHAMFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

Ovomaltine
är vid alla
svaghetstillstånd
ett ovärderligt styrkemedel
för såväl barn som vuxna.
Fråga Eder läkare.
Fås på alla apotek.
Generaldepot för Sverige:
Apoteket Lejonets Droghandel
Malmö.

Använd alltid
FLORODOL-
TVÅL
Erkänd överlägsen alla
in och utländska medtäv-
lare.

Agria
EXTRA VÄXT

Agria
Margarin
A. B. AGRÄ MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

»Har Du smort ner Dina skor igen och glömt namnet på den där skokrämen, som kan göra dem fina? Torka Dina tårar, min lille vän, och kom ihåg att den heter Viking. Efterpolera med glansborsten Viking.

HAMMARGREN & Co
Kungsgatan 15,
— Göteborg. —
Tel. 16199. Telegr. Grenhammar.

Avd. B. Pyrotekniska artiklar.

Rikhaltigaste partilager av mindre och större fyrverkeripjeser (jämväl konfettibomber och skämtartiklar). Hela fyrverkerier enligt fackmässigt sammansatt program för såväl officiella som trädgårdsfester. Katalog på begäran. Dagens lägsta priser.

Avd. A: Rökutensilier samt andra kortvaror spec. för cigarräffärer.

erh. vår fullständiga illustr. provkollektion o. prisk. Skriv i dag. Högsta kvalitet och ytterst låga priser. Full ombytesträtt lämnas. Fraktfritt över hela Sverige. God inkomst erhålles genom att försälja våra omtyckta tvålar. **FRANSKA TVÅLIMPORTEN, Borås** Bästa inköpskälla. Direkt, utan mellan-händer.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmilt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek.

Jogal Tabletterna

verka snabbt o. säkert vid
Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nervsmärtor | Influensa
Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelösliggande går Jogal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Jogal.
Finnes å alla apotek.

Tänk alltid på NORMANS
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

N:r 102. Vore mycket tacksam om Fru Skönhetsdoktor kunde giva mig ett gott råd, som kunde leda till önskvärt resultat. Mina händer äro mycket fula, emedan huden vid fingrlederna är mycket slapp och rynkig, antagligen en följd av ledgångsreumatism. Vad är att göra här för frågor
Ruth.

Efter varje tvättning, sedan händerna blivit torkade, bör ni gnida dem med någon lenande hudcrème eller med blandningen glycerin, sprit och rosenvatten samt massera över knogarna en stund.

N:r 103. 1) Vad är att göra mot hjulbenthet? Har blivit det på senare år på grund av att jag mest får stå i mitt arbete; har förr haft alldeles raka ben. — 2) Finnes något medel mot kartnagel? Har försökt ympvax men utan resultat. Finns någon läkare eller manicurist som fullt kan borttaga en dylik nagel? Är kanske operativt ingrepp tillförlitligt, men har hört det skall vara mycket plågsamt, då nageln slites bort. 3) Finnes någon som besvärats av ständig snuva och blivit botad? Jag får anlita näsduken jämt och är mycket besvärad av det vid bjudningar och ute. Jag vore ytterst tacksam för ett gott och verksamt råd.
Hjälpökande.

1) Ni står naturligtvis på ett galet sätt eftersom ni blivit hjulbent från att ha haft raka ben. Tänk efter om ni står rätt på båda benen och ej hänger än åt ena än åt andra sidan eller vänder täspetsarna inåt. Om ni alltjämt tänker på att stå rakt på benen blir det snart en vana och benen kunna så småningom bli raka igen. Gymnastiska rörelser varje dag särskilt anlagda på benrörelser göra också sitt till. — 2) Det hjälper med ympvax mot kartnagel men man måste ha tålmod en tid. Om nageln är ovanligt hård bör ni först skava av den med en vass kniv, tvätta den noga med varmt såpvatten och sedan fila den med grovt sandpapper samt polera den med smärgelpapper. Efter detta belägger ni nageln med ympvax och sätter fingertuta på. Om nagelrötterna äro inflammerade bör ni före ovannämnda behandling lägga på omslag av blyvatten för att borttaga ömheten. — 3) Angående kronisk snuva bör ni vända er till läkare.

N:r 104. 1) Vill Skönhetsdoktor säga mig hur mandelkli skall användas så att det ej klibbar sig i vattnet? — 2) Jag har så hög färg. Finns det något kylande medel att använda så att den ej framträder så starkt? — 3) Kan man till valnötsdekokt även använda mogna nötter eller måste de vara gröna? Kan man för att binda färgen i håret använda det medel som stått i Idun? Är det ofarligt för hårväxten? Och skall det blandas i dekokten?
Tacksam.

1) Vid tvättningen blandas mandelkiet med tvällöddret och gnuggas in i huden. — 2) Hög färg kan bero på så mycket och kommer i allmänhet av inre orsaker, kan således ej tagas bort med yttre medel, såvida det ej är tillfällig hudrodnad. Drick hett vatten på fastande mage, för en förständig diet utan hetsande mat och dryck och tag ordentlig motion i friska luften varje dag. Håll er varm om fötter och underliv och låt inga kläder sitta hårt åt. Att andas djupt är ett gott medel mot stark ansiktsfärg ävenså att vara lugn till sinnet. Ett yttre medel ni kan försöka är att tvätta ansiktet med gurksaft. Gurkan tvättas och skäres i bitar som kokas mosiga, varefter saften silas från. — 3) Till valnötsdekokt tagas antingen färska nötter eller blad. Ni kan köpa dekokten färdig hos fru Signy Hell-

Kronmärket å HUSHÅLLSKÄRL

garanterar förstklassig kvalitet samt svensk tillverkning.

SKULTUNA BRUK
VÄSTERÅS

Passa på

Desinficera munnen. Icke blott under epidemier utan också under vanliga förhållanden är det av största vikt att munnen rengöres och desinficeras så att de baciller som ständigt söka till sig i munhålan, tillintetgöras. För att uppnå detta, behöver man icke läkemedel, om man endast använder Colgates Tandpreparater, får man munnen desinficerad utan ytterligare utgifter, samtidigt som tänderna bli vackra och vita.

Desinficera Munnen

Colgate & Co

Kameror, Förbrukningsartiklar, Tillbehör
FÖRNÄMSTA FABRIKAT. FREDSUTFÖRANDE
Aktiebolaget Arto. Malmö.

Oatine

OATINE är behagligt i bruket, vällyktande och oundgängligt i barnkammaren. Begär uttryckligen Vit creme grönt lock och tillbakavisa alla efterrapningar. Tub eller burk, vanlig storlek, och stor burk (5 gånger så mycket).

Begär endast OATINE "Vit creme, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Begär *Sellerins*

så får Ni det bästa!

Växtmargarin:
"Extra Växt"
Gräddmargarin:
"Högsta Märket"

Detta märke på varje förpackning — en borgen för bästa vara.

Stölma amatörfotoarbete Inlämna till våra återförsäljare eller direkt till *Stöltens Fotohus*, Malmö. är oöverträffat! Utföres på 1-3 dagar.

Nöjen

under
sommarsäsongen
i
Stockholm

Djurgårds-Teatern

Varje afton kl. 8.
Den javanesiska dockan.
I huvudrollerna:
Gösta Ekman,
Ann-Sofi Norin, Georg Blomstedt.
Bilj. säljas i Allm. Tidningskont. och Nord. Komp. samt i teaterns biljettkontor.

Haga-Teatern

(Direktion: Uno Lindholm.)
Varje afton kl. 8. Sönd. kl. 3.
Peppar å kryddnellikor
Ett sommarskämt med sång och dans i 3 akter (speciellt skrivet för Haga-Teatern) av Felix Körling.
Dirigent: Gustaf Tropp.
Regi: Uno Lindholm.
Bilj. i Allm. Tidningskont. till 4. Vid teatern efter 4. At. V. 6.
Nedsatta biljettpriser.

Stansens Friluftsteater
(Direktion: Gustaf Linden.)
Föreställningar varje afton kl. 8. Söndagar 2,30 och 8.
Repertoar sommaren 1922.
Hostrup:
Äventyr på fotvandringen.
Wennersten:
Gamla herrgården.
Ang. biljetter se affisch.
UBS! Växlande repertoar, populära nedsatta biljettpriser.

Folk-Teatern

(Direktion: Rob. Ryberg.)
Varje afton kl. 8.
Karl-Gerhards Sommarrevy
"Ställ Er i kön!"
I tre akter (andra akten indelad i 7 tablåer, tredje akten i 8 bilder). Kostymskisser och dekorationer: Olle Nordmark.
Kostymlev. Verch, Berlin, Holms atelje och Sidenhuset.
Danser: Carl Hagman. Regie: Karl-Gerhard. Dirigent: Nalle Hall-dén.
I huvudrollerna:
Waima Wifstrand, Karl Gerhard, Lili Ziedner.

Kristall-Salongen

(Direktion: Mary Gräber.)
Varje afton kl. 8.
"Med pukor och trumpeter"
I huvudrollerna:
Maja Cassel, Mary Gräber, Christian Schröder, Eric Lindholm m. fl.
Kostymerna från Leopold Vech.
Dekorationerna från Carl Grabow.
Originalmusiken av Harald Mortensen.
Bilj. säljas i Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, från kl. 5 e. m. i teaterns biljettkontor. Biljettpriser: 2, 3, 4 och 5 kr.
Telefon: St.-tel. Ö. 23 23.

ström, Ramnäs. — Sedan håret väl är torrt efter tvättningen anbringas bindmedlet: 55 gr. svavelbundet kalium och 56 gr. destillerat vatten borstas in i håret. Om man utsätter håret för starkt solsken efter sedan det är färgat bindes färgen och då behöves intet annat bindmedel. Men man kan ju inte beräkna att färgen ändå skall sitta i för alltid. Färgningen måste upprepas vid behov.
N:r 105. Är så bröst hög att det mycket besvärar mig. Vill Fru Skönhetsdoktorerna vara vänlig giva anvisning på gymnastiska rörelser som förhindra fettbildning på bröstet. Vore det kanske nyttigt med någon slags massage?
35-årig dam.

Ett gott urval av gymnastiska rörelser utförda för varje dag utjämna ojämt fördelat fett, men först och främst måste dieten regleras, fettbildande ämnen försakats och ett alltför bekvämt levnadssätt undvikas. Massage i detta fall tillrådes icke. Däremot bad och motion.
N:r 106. Vore mycket tacksam få något råd hur jag skall få tillbaka den naturliga färgen på håret. Det har förut varit mörkt brunt, men är nu något grått och även urblekt emedan jag använt vätesuperoxid. Såg i sista numret av Idun att dekokt på valnöttsblad kan användas. Ville helst köpa färdig dekokt, men eftersom jag inte har de föregående numren får jag bedja fru Skönhetsdoktorerna upplysa mig om var dekokten finns att köpa och om den är lämplig och oskadlig.
Tacksam nu prenumerant.
Se sv. på fr. 104 3). Dekokten är oskadlig för håret.
Fru Skönhetsdoktorerna.

— Hör nu på vad jag säger: det bästa ska de vara---herreje va han är döv i dag---det bästa till smörgås---det bästa säger jag!!
— Jaså Mustads! Varför sa inte lilla fröken det mesamma!

DEN TID AV PÅNYTTFÖDELSE

inför vilken vår världsdel nu står, måste i främsta rummet byggas på de solida egenskaper, som sedan hedenhös bibehållit sig hos jordens arbetare, skriv nyligen en lärd och erfaren man. Är Ni intresserad av hithörande frågor, läs Ni Vårt Land och Folk, Bondeförbundets huvudstadstidning, som tillika är ett vaket nyhetsorgan. Prenumerera på närmaste postkontor eller köp lösn:r à 10 öre hos Pressbyråns bud, kolportörer och tidningskontor.

DEN SOM SÖKER

förbindelse med lantbefolkningen vare sig det gäller att erhålla tjänare, köp eller försäljning etc. annonsera numera i Vårt Land och Folk, som samtidigt har stor spridning och billiga annonspriser. Adressera endast Vårt Land och Folk, Stockholm I. Stå gärna till tjänst med prisuppgift.

En liten lyckoböna.

Babys första klädning i skärt eller ljusblått tillklippt med arbetsbeskrivning Kr. 3,50. En förtjusande modell, som barnet kan ha fr. 6 mån. till nära 2 år. Till landsorten mot postförskott.
Fru B. LIDBÄCK,
53 Valhallav. Stockholm. Riks 5826.

Stort urval

av barnsängar, turistsängar, madrasser, täcken, filter, mattor, gardiner.
Billiga priser.

ADOLF PEHRSON

NYBROGATAN 34
Stockholm. A. T. Öst. 36 73

Svält ej
Edra krukväxter. De leva ej enbart av vattnen. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växtnärings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Favorisca

Huderème, komponerad och tillverkad av Iduns Skönhetsdoktor. Bästa masagecrème. Pris per burk 3 kr.
Ensamförsäljare:
Firma Gustaf Hjelm & Co
Huvudaffär: Norrtullsgatan 8 A.
Filial: Mästersamuelsgatan 48.
Till landsorten mot efterkrav.

Ishais,

reumatiska och nervsmärtor, skönhetsvård behandl. effektivast.
REUMINSTITUTET,
Mästersamuelsg. 18, II, hiss. Sthlm.
Allm. Norr 20993. Mot.: 11—1

Rydbergs Blandning
Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.
PERCY F. LUCK & Co.

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gevele:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Hörby Dagblad.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonsblad
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Udevalla:** Bohuslänningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.

IDUNS TIDSFÖRDRIV.

SKAL OCH KÄRNA.

I.	2.	3.
Hem — namn.	Före — före.	Stopp — spets.
Vind — bud.	Hals — järn.	Bom — garn.
Drag — bord.		

Insätt under 2 i stället för strecken enstaviga ord vilka äro slutstavelser till orden under, 1 och begynnelsebokstavelser till orden under 3. De insatta ordens begynnelsebokstäver skola bilda namnet på ett fortskaffningsmedel.

CHARAD.

Mitt första finns i visp, i kvast, i knyppepinne och i mast.
Mitt andra är vad som återstår av oss om hundra år.
Mitt hela man med ömkan ser, fast kriget ofta det åt hjälten ger.

REBUS.

V 1922 ledare.

TALKVADRATEN.

5	6	7	8	9
9	8	7	6	5
5	6	7	8	9
9	8	7	5	6
5	9	7	9	8

Av de 25 siffrorna i denna kvadrat skola 11 utstrykas, så att summan av de återstående 14 siffrorna utgör 100. Av de udda siffrorna skola lika många av varje sort utstrykas.

THE ENGLISH-SWEDISH MAGAZINE

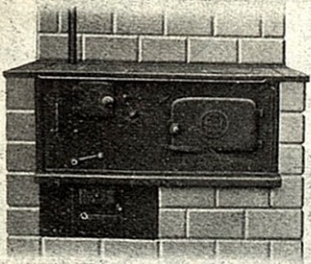
(ENGELSK-SVENSKA TIDSKRIFTEN)
Juni-numret innehåller bl. a.:
August Strindberg — Essay av Fil. D:r John Landquist.
Berta Ruck's uttalanden om Strindberg.
Modern litteratur och modern Skolundervisning — av Ludvig Nordström.
Lloyd George — Karaktäristik av Miss M. A. Thomas.
Alla artiklar äro både på engelska och svenska. Finnes i alla bokläror och tidningsaffärer. Prenumeration på posten, i bokhandeln eller direkt hos tidskriftens expedition, Västerlånggatan 65, Stockholm. Provnnummer sändes portofritt mot insändande av 1 kr. eller per postförskott.
Driftiga kommissionärer antagas mot hög provision.

KAMEROR

Enastående billigt!

Genom direkt import från större fabrik äro vi i tillfälle erbjuda kameror till priser, som trotsa all konkurrens. **VERO BALG-KAMERA** för plåtar och planfilm i storlek 6x9 cm. med 1 plåtkasset, endast kr. 12:50. **AGRO BALG-KAMERA** i storlek 6x9 cm. med 3 plåtkassetter, 17:50. **VERO BALG-KAMERA** i storlek 6x9 med 1 filmskasset för 12 films, 22:50. **VERO BALG-KAMERA** i storlek 9x12 cm. med 1 filmskasset för 12 films kr. 30:—.

Alla apparaterna äro försedda med goda objektiver, vridbar briljantsökare, Irisbländare, automatisk slutare för tid och ögonblick samt i övrigt i likhet med bredvidstående avbildning. Illustrerad vägledning gratis.
Vi garanterar belägenhet, i motsatt fall får kameran returneras inom 8 dagar och Ni erhåller annan apparat eller Edra pengar åter. 100-tals sålda och har ingen returnerat. Rekvrirera genast. Adressen endast:
ETA VARUDEPOT, Hälsingborg 4.

Uppvärmningen av Eder bostad blir till Eder fulla belåtenhet endast om Ni använder Eder av värmelednings-spisen

"ELLO"

Ellospisar med höj- och sänkbart rost uppfylla de högst ställda fordringar såväl för matlagning- som värmebehov.

Idealet för huden:

GRASMIC
PEERLESS TVÅL

Förskönande och uppriskande.

Gynna Iduns annonsörer!

KNIVSKÄRPAREN THULE *Svenskt patent!*

Bör finnas i varje kök

Enda verkligt effektiva Knivskärpare. Skärningen sker mellan ovala smärgelstenar. Knivarna bliva skarpa på några ögonblick och fara ej illa.

Säljes i varje välsorterad Järn- o. Besättningsaffär.

STENSHOLMS F.A.B. HUSKVARNA

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER. Beställningar mottagas. Stifullt arbete. Begär offert.

Specialaffär för praktiska Ottomaner med 1 och 2 bäddar, Schälslonger, Sängkläder, Filtar, Täcken. Fullständig garanti.

OLOF KNUTSON. Sthlm.tel. Vasa 117 38. Dalagatan 14.

Frukttörvaring

Frukthyllor, skåp, korgar, stegar, torkollor, träslöjd av många slag. RÖNNEADALENS AKTIEBOLAG, Billinge. Tel. 38.

ARBETSVILLIGA. Tvåprovats kr. 12.55 Fraktfritt över hela Sverige. 1 duss. Balsamisk Aseptintvål à 25 öre, vikt 50 gram, pr duss. Kr. 1:40. 1 duss. Akta Lavendeltvål à 50 öre, vikt 85 gram, pr duss. Kr. 3:— 1 duss. Violtvål à 40 öre, vikt 70 gram, pr duss. Kr. 2:55. 1 duss. Akta Äggvål (Hygienisk skönhetsvål) à 75 öre, vikt 125 gram, pr duss. Kr. 4:20. Mot postförskott Kr. 12:55.

Begär vår fullständiga illustrer. pris-kurant, som sändes gratis o. franko. Bästa inköpskälla för Hrr återförsäljare. FRANSKA TVÄLIMPORTEN, Borås.

Direkt utan mellanhänder. Driiftiga agenter antagas.

DAMFRISERING

Hilma Aströms Damfrisering, Nybrog. 54, Sthlm, rekommenderar sin överträffade vård av håret, vilken hindrar hårfall och mjällbildning samt i hög grad befordrar hårväxten. Elegant frisering och ondulering.

(Forts. fr. sid. 716.)

jäktande nutidsliv. Och dessa gamla alléer bjuda vanligen gästfritt sin ro åt alla besökande. Många av dessa slott från en svunnen tid vårdas ju som klenoder av sina ägare. Några av dem äger och vårdar staten. Andra åter — ja, de ha helt enkelt övergått till att bli hushållsskolor, barnhem, pensionat.

Man skulle kunna räkna upp en lång rad slott och gamla herresäten, som på det sättet "demokratiserats". Det sista i raden är Steninge. Det gamla Mälardalsslottet, som har anor från 1200-talet, som tillhört bl. a. släkterna Oxenstierna, Gyllenstierna och von Fersen och vars ståtliga corps de logis uppfördes i slutet av 1600-talet efter ritningar av Nikodemus Tessin d. y., har som bekant inköpts av direktör och fru Axel Lindmark, som ämna omdana slottsflyglarna och en närbelägen större modernt inredd byggnad till rekreations- och vilohem samt husmoderskola. De inneha sedan flera år Hushållsskolan Margareta i Stockholm, Örebro, Linköping och Jönköping, känd också för sin matservering. Det är möjligt, att de unga hushållseleverna på Steninge komma att drömma om en Carl Gyllenstierna och en Axel von Fersen, men det är knappast troligt, att dessa gamla ädlingar drömde om att där skulle bli hushållsskola — — —

Men som sagt, det är många gamla slott och herresäten, som på liknande sätt förändrats — förändrats som tiderna. För att nämna ännu ett par Mälarslott, så är Örby barnhem och M. G. de la Gardies (en gång i tiden också Gustav Vasas) gamla Vängarn alkoholistanstalt (själva slottsbyggnaden är bostad för direktör och styrelse). Under kristiden var Vängarn uppfostringsanstalt för vanartiga gossar, och en av de intagna trivdes liksom sina kamrater så bra, att han tiggde och bad, att hans stackars bror också skulle få komma dit. — Svartsjö, som en gång i tiden hyste drottning Kristinas näktergalur, hyser nu till tvångsarbete dömda. —

Steninge är långt från det enda gamla herresätet, som blivit hushållsskola. Västanå i Småland är ett gammalt Per Brahe-gods, som numera drives som hushållsskola om vintern, som vilohem om sommaren. Det på en föreg. sida avbildade systergodset Östanå, likaså uppfört av Per Brahe d. y., är nu konvalescenthem för barn.

En annan av våra bilder visar den ståtliga exteriören av Gysinge slott, beläget vid Dalälven. Det är en gammal bruksgård; den siste bruksägaren hette Benedicks. Slottet stod öde flera år, men är nu ett mycket gott pensionat, även med vegetarisk kost.

För att fortsätta vidare med denna om man så får säga historiska pensionatskrönika, så nämna vi Marielunds herrgård i Sörmland, Stora Sunnersta i Uppland och Anneberg i Värmland. Av Nykvarn i Sörmland, likaledes pensionat, har den äldsta delen uppförts av Erik Dahlberg, som var född i Turinge socken och ligger begravd i dess kyrka.

Också Dalarnas enda herrgård eller i varje fall en av dess få, Malingsbo, har brutits ut ur familjetraditionernas kedja. Herresätet, som är en typisk gammal herrgård med huvudbyggnad och flyglar av trä, från början av 1700-talet, är nu skogsskola.

Må det vara nog med exempel på en slottsromantik, som är döende eller i varje fall tar andra former. Men hur går det då, frågar man sig, med slottsspökerna, dessa hedervärda gamla väsen (eller realistiskt uttryckt oväsen) som gå omkring ännu på gamla slott och stöka och spöka? Mycket sympatiska väsen f. ö.: med dem ha dessa uråldriga murar, som hyst så många människooöden, fått ett slags själ. Jag vet en nästan sann historia om ett av dem. Det kom under en ny husmors vård, en praktisk kvinna, kanske rent av en hushållsskole- eller pensionatsföreståndarinna.

GRAND PENSIONAT

A. DEHN

7A STRANDVÄGEN 7A

STOCKHOLM

Priserna betydligt reducerade under sommarmånaderna
Helpension eller separata mål

KOLYNOS tandpasta är i högsta grad koncentrerad och därför i bruket billig.

Utbred **högst 1 cm.** därav på en **torr** tandborste och använd den efter varje måltid.

Finnes hos alla Apotek, välsort. Parfym- & Färghandlare m. m.

Åberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

Bibehåll Eder Charm!

VIKTORIA
Drottninggatan 47 1 tr. - STOCKHOLM
HYGIENISK SALONG

ANSIKTETS OCH HUDENS VÅRD
HÅRETS SKÖTSEL FÄRGNING MED HENNÉ L'ORÉAL
DAMFRISERING - MANICURE

Praktik och utbildning från Amerika. Beställningar emottagas per tel. 132 46

IDUNS KOKBOK En välkommen present
blir den nya
upplagan av

IDUNS KOKBOK

Av Elisabeth Östman-Sundstrand

12:te uppl.
Fullst. omarbetad och utvidgad

Pris Kronor 10:—

Nyhet:

Anvisningar att avända GASSPIS eller GASUGN vid alla recept för stekning och bakning.

TG

UTSTÄLLNING OCH FÖRSÄLJNING

AV

HANDVÄVDA TEXTILIER
MÖBELTYG - Specialitet DAMAST
MATTOR - GARDINER
Silke, ylle- och lingarn

Meddelar råd vid heminredning

THYRA GRAFSTRÖMS TEXTILAFFÄR A.-B.
MÄSTERSAMUELSGATAN 6, 1 tr., STOCKHOLM
(Röda Kvarns hus)

R. T. 132 66

A. T. Norr 23 82

Hemmets tvättproblem löst!

LAUN-DRY-ETTE
kombinerad elektrisk
tvätt- och torkmaskin
TVÄTTAR OCH TORKAR UTAN VRIDMASKIN

för familjer, restauranter och sjukhus.

Enkel och lättskött!
Byggt av solidaste material.

Alla maskinella delar fullständigt inbyggda.

Säljes under fullständig garanti.

Äntligen en i detalj fulländad tvättmaskin, som tvättar effektivt och ej förstör knappar, hyskor och hakar etc.

och med Tagel och Trassel, allt på kortare tid och bättre än andra tvättmaskiner. Genom Centrifugalanordningen möjligheten Laun-DRY-Ette's användande även vid "Kemisk Tvätt". Laun-DRY-Ette är utställd å Husmoderns Utställning, Birger Jarls gatan 26, Stockholm.

GENERALAGENT: C. POSSMAN

Kammakaregatan 9 B, Stockholm.
Telegramadr. "Posco". Rikstel. 128 08.
Agenter i fast räkning antagas.

Under
Juni, Juli och Augusti
hälles
IDUNS EXPEDITION
öppen
9-4, lördagar 9-3.

Vår nya
ELEKTRISKA SPIS

nr 7406 eller 7412

är just det ideal som föresvävat varje husmoder.

Svenskt arbete.
Svensk konstruktion.
Särskilt lämpad efter svenska förhållanden.

Säljes på mycket förmånl. avbetalningsvillkor.

NYA ELEKTRISKA A.-B. VOLTA
STOCKHOLM

Spöket satte regelbundet rostfläckar på de gamla metallbeslagen i salen; husmodern frågade inte efter gamla blodssågar, utan stack till spöket Röda Björn. Spöket slog med kulor i trappan kl. 12 var natt; husmodern samlade dit nyfikna mot entré. Spöket började rassla med gamla kedjor; husmodern satte fram åt det en hypermodern olja med tryckt bruksanvisning. Det förtvivalde spöket försvann. En lärarik historia...

E. TH.

Spalten om böckerna.

ATT RESA ÄR EN STOR KONST, ATT skildra sina reseintryck en ännu större. De verkligt underhållande och kunskapsgivande reseskildrarnes antal kan med all säkerhet räknas på fingrarna.

När man därför får i handen en resebok sådan som *Torsten Fogelqvists* "När stugan blev mig trång", erfår man en andlig stimulans, som endast få böcker äro i stånd att skänka. Anmälaren har sällan läst någonting friskare, livfullare och spirituella än dessa resebrev, skrivna av en man, som hunnit fylla fyrtio år, innan han ser Europa för första gången. "Denna bekännelse", säger han, "fyller mig med den kulturella undermålets förkrosselse." En helt opåkallad bekännelse av en man, som har så öppen blick och så djupt förstående inför det han ser och upplever.

Om några särskilda kapitel i reseboken skulle märkas med röd kråka i marginalen, vore det brennen av Mästersångarna i Nürnberg och "La ville sonnante", påvarnas Avignon. Det är två livfulla sydlandsmålningar, artsilda som det mustiga bayerska ölet och Provence's glödande druva men förenade i skildringens verve och gemyt. (Förläggare Albert Bonnier.)

En annan reseskildring, som vunnit en för dylika böcker ovanlig framgång är "Korta brev från en lång resa" av *Elsbeth Funch*, vars tredje upplaga nyligen utsänts från Wahlström & Widstrands officin.

Med ledig okonstlad penna framlägger fru Funch sina intryck från en färd jorden runt, och den friska iakttagelsen plus en välgörande humor ställer läsaren i livlig kontakt med en lång rad fängslande händelser och äventyr.

En verklig billighetsupplaga av skönlitterära mästerverk och lyrik bör vara välkommen för de många tusenden bland bokvänner, för vilka en utgift på flera kronor för en enda bok är något överkomligt. En sådan samling är *Bonniers billiga böcker*, som upptar idel arbeten av värde. De tio utkomna banden bestå av *Auguste Blanche*, "En skådespelares äventyr", *Albert Engström*, "Bläck och saltvatten", *Oscar Levertin*, "Legender och visor" m. m., *Mathilda Roos*, "Maj", *Elias Sahlstedt*, "Sånger och visor", *August Strindberg*, "Skärkarlsliv", vari ingår den mästerliga novellen "Den romantiske klockaren på Rånö"; vidare arbeten av *Gottfried Keller*, *Edgar Allan Poe*, *Romain Rolland* och *Leo Tolstoj*, den sistnämnde representerad av den gripande och egendomliga "Kreutzeronaten". Varje volym betingar ett pris som håller sig kring kronan och därunder.

Kvällar på parkett.

DJURGÅRDSTEATERNS NYA PROGRAM, lustspelet "Dicky" av ej mindre än tre författare, Paul Armont, Gerbidon och Manonssi, kommer bestämt att bibehålla sig på spellistan tills Djurgårdens ekar börja falla sina löv. Därmed vare ej sagt att Dicky är något märkvärdigt stycke, representativt för den galliska kvickheten, tvärtom. Men de stolliga förvecklingarna bäras av en harmlös munterhet, och spelet, som på några händer är förträffligt, fastslår framgången. Det är särskilt hr *Ekmans* farsörtalang, som gör något oemotståndligt friskt och roligt av advokaten-detektionen. Rollen är redan som läxa betraktad imponerande, men skådespelaren har både den och aktionen så helt i sin makt, att han oavbrutet håller sitt auditoriums intresse på högspänn. Fru *Karin Swanström* skapar en behaglig och roande mère-nobletyp av den frispråkiga lady Glenmore och frkn *Dora Söderberg* spelar sin ingenueroll fint och klokt. Minspel och diktion förtjäna ett extra lovord.

Vidare är det hr *Carlsten*, vars vurmiga lord dock är motsatsen till rolig, och frkn *Ann-Sofi Norin* ej heller rolig men besynnerlig. I "Kokottskolan" gjorde hon ett mästerverk av den lilla parisiskan, fast det måste ihågkommas att den uppgiften också var något att göra av. Några biroller utfyllas av fru *Carlsten* samt hrr *Alfthån*, *Keil-Möller* och *Ståhl*.

ARIEL.

MONT-BLANC
MARTIGNY-CHAMONIX, elektrisk järnväg, vid Martigny i förbindelse med Simplontågen. En linie med förstklassig byggnad och underbara utsikter. För närmare upplysningar, tillskriv Cie, Martigny-Chatelard, 12, Rue Diday, Geneve.

Cegrellers Dansinstitut

Norra Allégatan 1 (Järntorgspalatset) Göteborg. Tel. 16309.

Privatlektioner

vid varje tid på dagen.
Anmälningar pr tel. kl. 9-11 f. m.

Annonsera i IDUN!

ALFHILD NORDSTRÖMS

MANICURE- & PEDICURE-SALONG

KYRKOGEN 421 tr. - GÖTEBORG

REKOMMENDAS

Öppet 11-5. Andra tider pr telefon 33 53, 162 06.

Även hembehandling

LEDIGA PLATSER

I gott hem, större egendom i Södermanland får för läsaret, undervisningsvan, musik. lärarinna plats 3 klassen med flicka, 3 förb. gosse. Vid. Ny Inack-byrå, Jakobsbergsgat. 34, Sthlm.

Enkla, bättre flickor.

Kokerska och sykkunnig husjungfru, väl rekommenderade med vänligt sätt, och kunniga i konservering får plats i finare hem på landet, 1/2 timmas tågres resa från Göteborg, 2 personersushäll hos änkefru Ellida Lagerman, Lerum.

Husmor.

Befattningen som husmor vid Norrbottens läns tuberkulossjukhus förklarad härmad till ansökan ledig. Lön kr. 800:— pr år, dyrtidstillägg enligt statens bestämmelser. Sex veckors semester årligen med kr. 105:— i kostpengar, tre ålderstillägg å kr. 150:— efter tre, sex och nio års tjänstgöring, fri resa samt allt fritt. Ansökningar, ställda till Sandträsk tuberkulossjukhus, Sandträsk, insändas före den 10 aug.

Tuberkulossjukhuset, Sandträsk den 11 juli 1922.

Direktionen.

Belatningen som Tvättförestånderska

vid Östersunds hospital kungöres härmad till ansökan ledig. Befattningen, som är ordinarie statstjänst, tillsättes på förordnande på ett år, samt därefter, om vederbörande visat sig för befattningen lämplig, genom konstitutional.

Begynnelselön 1260 kr. (för icke konstituerad 1140 kr.), slutlön 1800 kr. jämte statens dyrtidstillägg, möblerad bostad om 2 rum, tvätt och tjänstekläder, 21 dag. semester årligen.

Ansökan ställd till Hospitalsdirektionen och åtföljd av åldersbevis, läkarbetyg, avskrift av tjänstebetyg samt fotografi insändas före nästkommande 1 augusti. Tillträde efter överenskomst.

Hospitalskontoret.

I goda hem

finnas väl avlönade platser för ex. barnsköterskor, barn- och ensamjungfrur, husor, kokerskor och andra hembiträden.

Stockholms Stads Arbetsförmedling.

Regeringsgat. 107. Höbergsgat. 37. Exped.-tid 9-4, dag före helgdag stänges 2.

Obs! Betyg och rekommendationer böra medhavas. Även tillf. arbetskraft förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodrar och tjänare.

Elementarbildad kvinna,

Ålder 32-40 år, med behagligt sätt och yttre, kunnig i alla i ett hem föreför. Göromål, kan erh. anställn. som husförest. hos bildad, förmögen, aktingsvärd, äldre ungar. Hjälpt till grovsysslor. Svar före 28 juli jämte foto, som återändas, till "Förmånlig anställning", Iduns exp.

I vacker lantprästgård

med två fam.-medl. samt duglig jungfru och där husfrun är sjuk önskas ett biträde att fullgöra vissa av fruns åligganden i hemmet. Fria resor, fritt vivre. Ej full arbetstid begäres. Eget rum. Familjemedlem. Svar med foto (som åters. mot porto) till Prästgården, Frösthult.

Husföreståndarinna,

van vid ett lantbruksskötels sökes till herrgård i närheten av Uppsala. Svar med löneanspråk, foto och betyg till Wäppeby Gärd, Knista.

En allvarligt sinnad flicka

med goda rekommendationer, som har förmåga att ensam förestå hushållet för en lärarfamilj på 3 personer, sökes till slutet av augusti. Avseende fastes vid ett vänligt sätt. Svar med löneanspråk torde sändas till "O", adr. S. Kernell, Karl Johansgatan 43, Göteborg f. v. b.

Studentska

eller seminariebildad lärarinna sökes att undervisa tvänne gossar i tredje och fjärde klassens elementarkurs. Svar med löneanspråk och referenser till Fru Ruth Hagberg, adr. Malmback.

Sjuksköterska

pålitlig och med gott lynne erhåller plats 1 aug. att sköta äldre, nervsjuk dam å egendom på landet. Svar med ref. sändes till "H", p. r., Norsholm.

Guvernante.

Studentska eller examinerad lärarinna erhåller anställning till hösten som guvernant för tre flickor i åldern 13, 10 och 6 år, hos tjänstemannafamilj i övre Norrlands landsbygd. Undervisning i pianospelning önskvärd. Svar ställes till "Endast undervisning", under adress S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Föreståndarinnebefattningen

vid Göteborgs och Bohus läns landstings barnhem Carlshem för friska barn från tuberkulösa hem kungöres härmed till ansökan ledig. Lön 800:— jämte dyrtidstillägg enligt samma grunder som för befattningshavare i Statens tjänst samt allt fritt. En månads årlig semester. Platsen tillträdes omkring den 10 okt. 1922. Sökande, helst sjuksköterskeutbildad, kan insända ansökan, åtföljd av betygsskrifter, ålders- och läkarebetyg till Dr. G. Valentin, Svenshögen.

Gouvernante,

ynge, musikalisk, kunnig i handarbete och franska sökes för 2 flickor i 6. och 3. klass. Friherrinnan Funck, Bolltorp, Skönberga.

PLATSSÖKANDE

ÄRLIG OCH PÅLITLIG FLICKA (25 år), önskar plats i affär på landet. Sv. till "Något van", Iduns exp. f. v. b.

Guvernante och Informatorer

för alla undervisningsstadier, med utm. betyg, söka platser genom Hemmens Platsförmedling, Malmö.

Flicka,

som genomgått kurs i sjukvård samt är van vid husliga sysslor önskar i slutet av augusti, plats å barnhem eller som barnsköterska i familj. Helst i Göteborgstrakten. Svar till "Pliktrogen", Svenshögen.

Flicka med realskoleexamen,

som genomgått kurs i kvinnlig utbildningsskola önskar plats i familj som husmoders hjälp, är villig att vara behjälplig vid läxläsning och skrivgöromål. Någon kontorsvana finnes. Svar till "Skånska 19", Iduns exp. f. v. b.

Husmor.

Bildad musikalisk Dam med bästa referenser och kunnig i allt som hör till ett hems skötande, önskar plats till ensam herre, ev. där barn finnes. Närmare

Stockholms Uthyrningsbyrå, Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Gihls Sjuksköterskebyrå,

Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ansök. exam. sjuksköterskor, anspråkslösa vårdarinnor och sjukhusbiträden samt uthyr sjukv.-artiklar. Brev besvaras mot dubbel porto. R. T. 33975. A. T. Kh. 5350.

Elementarskolebildad prästdotter

med goda rekommendationer söker plats som lärarinna. Undervisar ej i musik. Svar till "Elsa 21", Prostgården Bettna.

Guvernante

plats önskas av undervisningsvan lärarinna. Alder 25 år. Musikalisk. Närmare upplysningar lämnar

Stockholms Uthyrningsbyrå, Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Bättre flicka

önskar till 1 sept. plats i vänlig familj, där jungfru finnes. Villig hjälpa till med handarbete och skrivgöromål. Svar till "Gottländska", Box 18, Klintehamn.

Till Herrgård

eller större lantegendom önskar bildad 20 års flicka komma, där tillfälle ges att deltaga i husliga göromål. Gärna mot fritt vivre. Närmare uppl. lämnar

Stockholms Uthyrningsbyrå, Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Enkel flicka,

fullt hushållskunnig, även van på egen hand sköta ett hem, önskar till hösten eller tidigare plats i ett gott hem. Gått igenom folkhögskola. Goda betyg och referenser finnes. Tacksam för svar till "Huslig och arbetsam", Iduns exp.

Bättre bildad flicka,

15 år, konfirmerad, önskar plats som hjälp och sällskap, är kunnig i varje-handa göromål, något musikalisk. Platsen önskas till augusti. Svar till "Familjemedlem 1922", Iduns exp., f. v. b.

Småskollärarinna

önskar anställning i familj som lärarinna. Svar till "Lärarinna, Hösten 1922", Iduns exp.

INACKORDERINGAR

Unga, bild. flickor

erhålla god inack. i lärarfamilj, bosatt vid vackert bel. badort nära Eisenach. Tillfälle till språkstudier i tyska och franska. Svar på tyska till Gymnasial-lehrer A. Wagner, Solbad, Salzungen, Villa Jung.

Finnes det någon

enkel, bättre flicka, som vill innebo hos ensam, yngre lärarinna. Bebyggd naturskön trakt i norra Bleking. Tillfälle till bad och idrott. Sanatorium. Svar till "Omkring 15 aug.", Iduns exp.

En frisk och trevlig flicka

kan från 1 sept. 1922 få god inackordering på herrgård i vacker trakt i v. Värmland för att tillsammans med egen flicka för guvernant läsa 6 kl. kurs till elementarskola. Svar märkt "Snäll kamrat", Iduns exp. f. v. b.

Från höstterminens början

får rar 10 å 11 års tös god inackordering och tillsyn under skoltiden. Delat rum med jänmjöran. Svar till Fru F. Gernandt, Nybrogatan, 40, Sthlm.

DIVERSE

För några unga, elementarskolebildade flickor

finnes i likhet med föregående åren, till nästa 1 Sept. tillfälle att på Krokens egendom, med vackert och sunt läge å Billingen i Västergötland, åtnjuta undervisning av ex. skolkökslärarinna i allt som hör till skötande av ett hem, enklare lännesömnad och vävning. Anmälan till Fröken Margit Lundblad, Kroken på Frösve. Ref. givas och önskas.

Unga, bildade flickor,

som önska komma till större naturskön herrgård, att lära sig hushåll, såsom konserv., sylt. och saftning m. m. som förekomma i ett välordnat hem mot tagas mot en avgift av 150 kr. pr mån. Svar till "Herrgård", Iduns exp. f. v. b.

Professor PATRIK HAGLUND, Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatkliniken. R. T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S. T. 8301. För behandling av stödj- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Östra Hamngatan 45. Tel. 96 80. Framstående lärarekrafter. Individuell undervisning. Begränsat elevantal. Begär prospekt och årsredogörelse. Inspektör Föreståndare Otto Nordenskjöld. Erik Börner. Professor. Direktör.

Malmö Zander-Institut

Mångsidigaste utbildningsanstalt inom landet. Enda anstalt försedd med apparater för grundlig undervisning i de fysikaliska behandlingsmetoderna. Fullständig utbildning i Massage, Sjukgymnastik, elektricitet, Ljusbehandling, Värmebehandling, Badbehandling m. m. Nästa kurs börjar i sept., räcker ca 7 månader och kostar 700 kr. Kompletteringskurs för sjukgymnaster! Specialkurs för med. stud. Ytterst begränsat elevantal. Billig inackordering anskaffas. Begär prospekt!

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Praktiska,

nygieniska, impregnerade damunderkläder av olika modeller för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar, i parti o. minut billigast från

Carl Stangenberg, Hötorget 10, Stockholm. A. T. 28690. R. T. 7762

Fräkencreme

Borttager fränkar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Salmåttaregatan 5 (hörnet av Tegnérgatan). Rt. 825 11. Mottagn. 10-12; 2-4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magsjuka, blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt sockersjuka.

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Ny hushållskurs

1 Aug.—1 Okt. samt 1 Okt.—20 Dec. Prospekt mot porto.

Överstinnan Anna Hyltén-Cavallius, f. Frick. Sandvik, Smål. Burseryd.

Kefirmjök

(ombärligt vid gödningskur). 1 fl. 0,90 kr., 6 fl. kr. 5.—. Expedieras fr. EKSÄTERS GÅRD, Klavrestrom.

Bogstens Hushållskurs

1 Sept.—1 Dec. Prosp. mot porto. Fru Ida Palmgren, Bettna.

English lady,

experienced teacher, graduate of British University, wishes to enter a good swedish family as companion-governess to young ladies. References in Göteborg, London and Rome. Address: Miss Walker Rae c/o British Consulate, Rome.

Lausanne.

Korrespondensundervisning i Fiolspeining, Harmonilära och Mässingsinstrument. Alla kunna nu lära sig dessa ämnen. Prospekt gratis. Musikdir. C. EKBERG, avd. 2. Villa Strandtorp, TJÖRNARP.

Några unga bildade flickor

kunna i off. fam. på egend. nära Sthlm under erf. husmors ledn. få lära hushåll och allt vad därtill hör samt kläd- och lännesömnad, handarb. och vävning för skickl. lär. Glat heml., god omvårdn., trevl. gäst. Lämplig förb. kurs och praktik för blivande skolköks- eller handarb.-lär. Kurs på 6 veckor fr. 20 juli till 31 aug. samt höstkurs fr. 1 sept. till 20 dec. Nedsatt pris. Svar till Box 43, Järna.

Elsa Philips Husmoderskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 29:de kurs för bildade unga flickor den 15 sept. 1922. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Adress till 28 aug. Nyåker, Leksboda, sedan Stockholm. Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran. ELSA PHILIP, Stockholm.

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar den 20 sept. 1922 sitt 19:de arbetsår för 8 unga flickor som slutat skolan. Kursen omfattar enklare och finare matlagning även vegetarisk, linne- och klädsömnad, vävning samt födoämneslära, bokhålleri och främmande språk. Närmare upplysningar och referenser lämnas av

GERTRUD WALIN SIGNE PHILIP. Sommaradress Lindåker, Leksboda.

Enskilda Gymnasiet,

Biblioteksgatan 32 (vid Humlegården), Stockholm. Snabbaste väg till student- och realskolexamen. Folkskolan — bottenskola. Inga inträdesprövningar. Aftonkurs till studentexamen. Prospekt på begäran. Postadress under sommaren: Kätilstad. Rikstel.: Kätilstad 11 a.

St. Botvids Skola, Saltsjöbaden

Eforus Arkebiskop N. Söderblom. Inspektör: Pastor primarius N. Widner. Fransk språkinstitut. Helt pension för unga flickor. Infödda utbildade lärarinnor. God förberedelse för blivande utrikesvistelse. Kurser i sömnad och rytmisk gymnastik. Obs! Betydligt sänkt årsavgift. Pris pr år kr. 2,500:— . Några stipendieplatser med en årsavgift av kr. 1,000 (500 kr. pr termin) finns ännu lediga. Ansökningar insändas till St. Botvids Skola, Saltsjöbaden. För avgående elever anordnas eventuellt under skolans ledning och till självkostnadspris en ca 6 veckors resa till Frankrike sommaren 1923. Prospekt på begäran. SIGNE BERG, Föreståndarinna

Engelska Skolan,

NYSTED, DANMARK. Alla slags hushållsgöromål — engelsk sport etc. Franska och musik om så önskas. Avgift 235 kr. (danska) per månad. Nästkommande termin börjar 1:sta september. För vidare upplysningar tillskriv

FÖRESTÅNDAREN.

Gunilla-Skolan, Uppsala

(Grundad 1911.) R. T. 370.

HUSMODERSKURS för bildade unga flickor börjar den 31 augusti 1922 och pågår 3½ månad. (Ved-, gas- och elektriska spisar.) SYKURSER i såväl lännesöm som klädsöm och barnkläder börja den 3 okt. Program och närmare upplysningar på begäran. KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

Ny husmoderskurs

börjar den 1 okt. å Semesterhemmet BORGEN. Varje kurs räcker 3 mån. Kursavgift 100:— kr. Helinackordering kr. 90:— pr månad. Kursen ledes av två lärarinnor, utexaminerade från Fackskolan för huslig ekonomi, Uppsala. Dessutom anordnas konserveringskurser, den första börjar den 1 aug.—15 aug. Prospekt på begäran. Anmälan insändes till fröken Ester Mesesson, Borgen, Stocksund. Tel. Stocksund 4 45.

Vid Bergdala hemskola

— avsedd för några få mindre begåvade flickor — finnes en elevplats ledig. Under sommaren trädgårdarb. och konserv. huvudämne. 1:sta klass inackord. Vidare medd. Föreståndar., Bergdala, Södertelje. Telef. Södert. 1487.

Å egendom

2½ timmes sjöresa från Stockholm emottages 8 unga flickor, från 15 aug. till 15 dec., att under examinerad skolkökslärarinns ledning lära matlagning, bakning, konservering, syltning, slakt, dukning och servering samt kläd- och lännesömnad. Pris 125 kr. pr månad. Svar till Box 4, Stallarholmen.

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803

Specialbruk för finare pappersorter

LEVERANTÖR AV

IDUNS PAPPER

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

Gyllenhammars

HAFRE MUST

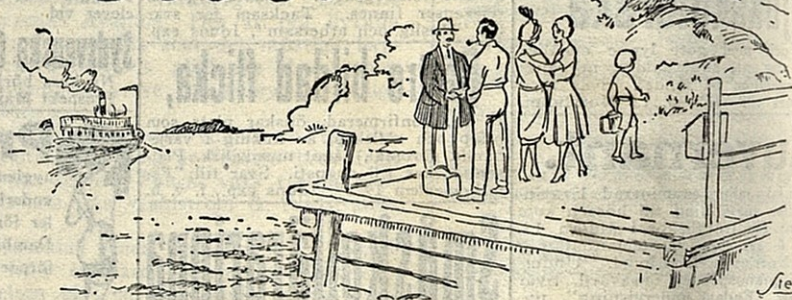
äter
jag

Tag det rätta
— tag Cloetta

NU KOMMER FRÄMMANDE;
Kära, gamla vänner, som man ser med glädje. Naturligtvis måste det vara dessert till middagen. Men varifrån i hast ta den? Besöket kom ju så oväntat. Då äro CLOETTAS PRALINÉ À LA RUSSE av oskattbart värde. Dessa praliner ge redan genom sitt läckra utseende en antydning om den ytterst delikata smaken och prisas allmänt som en utsökt dessert efter en god middag.

Cloetta

PIX-pojken på äventyr.

Ja, faderväll, du kära hembygdsstrand.
En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Till födelsedag
och Namnsdag

Herrarnas
present!

Nobless
25 cigarrer i lyxförpackning
kr. 17,50